

De Twee Kwartieren

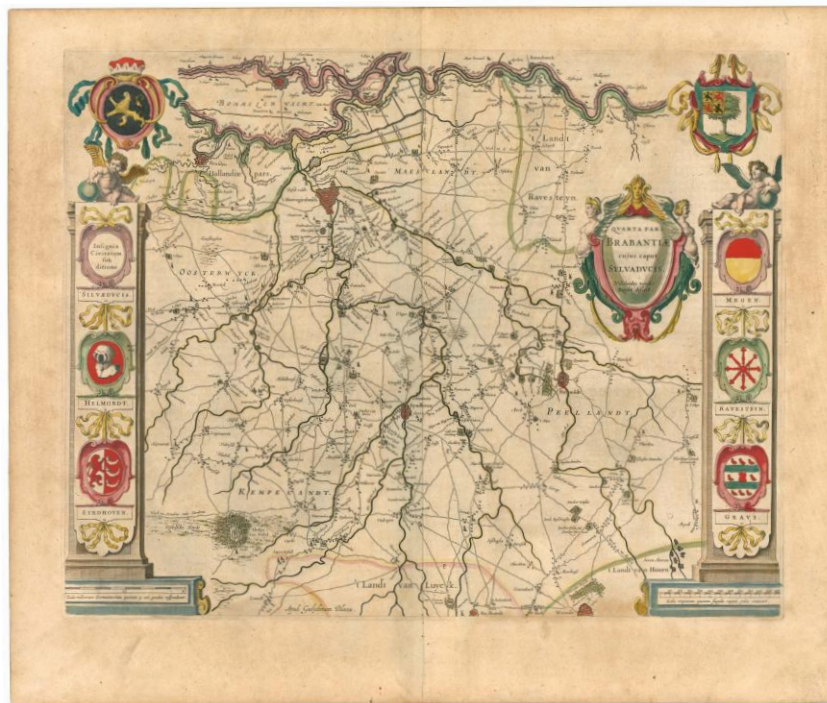
Genealogisch tijdschrift voor Kempen- en Peelland

Bidprentjes in Kempen- en Peel-
land

Terug naar Texandria

Latijn in de parochieregisters VII

Transcripties bij het RHCe

NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING

Afdeling Kempen- en Peelland

Inhoudsopgave

3	Van de voorzitter	40	Cursussen en workshops van NGV- KPL najaar 2024
4	Bidprentjes in Kempen- en Peelland	46	Onderlinge ondersteuning en advies
9	Terug naar Texandria	48	Gebruik KadasterArchiefviewer
19	Op bezoek bij Heemkundekring "De Heerlijkheid Oirschot"	50	Transcriberen van schepenbankarchieven in samenwerking met RHCE
23	Latijn in de parochieregisters deel VII	53	Digitaal zoeken in en om onze regio
30	Kandidaat-bestuurslid stelt zich voor	54	Agenda
31	Publiceren in De Twee Kwartieren	55	Agenda vervolg
32	Ledenbijeenkomsten	56	Bestuur
35	Stamboomkwartet	57	Bestuur van de afdeling Kempen- en Peelland
37	Digitale producties	57	Mutaties ledenlijst
38	Bibliotheek	57	Informatie NGV-KPL
39	Onze cursussen en workshops - algemene informatie		

Afbeelding op de omslag:

'Quarta Pars Brabantiae cujus caput Sylvaducis' (het vierde deel van Brabant met als hoofdstad 's-Hertogenbosch), uit: Willem en Joan Blaeu, Le Theatre du Monde ou Nouvel Atlas, Amsterdam 1634-1635

Copyright © 2023 NGV-afdeling Kempen- en Peelland, overname van artikelen in overleg met de redactie met bronvermelding

Niet ondertekende stukken worden gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van de redactie.

Kopij voor het volgende nummer inzenden voor **1 november**

Redactie: Anton Neggers, Theo van Rooijen en Peter Roosenboom, eindredactie en vormgeving: Peter Roosenboom

Redactieadres: redactie-kpl@ngv.nl

De Twee Kwartieren wordt vormgegeven met het DTPpakket Scribus in lettertype Corbel 10 pts

Van de voorzitter

Genealogie wordt steeds meer maatschappelijk relevant. Dankzij de ontdekking van DNA kan familieonderzoek genetisch worden geverifieerd, en kunnen erfelijke ziektes die in de familie voorkomen vroegtijdig worden gedetecteerd. En als het aan het huidige kabinet ligt worden DNA-databanken voor genealogen (in de pers ietwat denigrerend als “pret”databanken aangeduid) in de toekomst ook gebruikt voor het oplossen van misdrijven.

Inmiddels is duidelijk dat stamboomonderzoek ook een psychologische functie kan hebben. Zo blijkt bijvoorbeeld uit Amerikaans onderzoek dat kinderen die hun familiegeschiedenis kennen weerbaarder zijn tijdens crisissituaties. Depressies, angsten en zelf chronische pijn kunnen voortkomen uit traumatische ervaringen die je voorouders hebben meegemaakt. De Duitse psychotherapeut Bert Hellinger concludeerde dat we een familiebewustzijn delen met de generaties voor ons. Een traumatische gebeurtenis, zoals moord of zelfmoord, verdrinking of brand, maar ook de vroegtijdige dood van een ouder of familielid

Anton Neggens

heeft grote gevolgen en laat generaties lang een indruk achter in het familiesysteem. De onbevuchte eicel en zaadcel waaruit nieuw leven ontstaat bevatten behalve fysieke kenmerken ook de biologische residu's van trauma's die je oma en opa hebben meegemaakt. Er is veel onderzoek gedaan met muizen, waarvan de genen 99% overeenkomen met mensen. In een onderzoek uit 2013 werden muizen getraind bang te zijn voor een bepaalde geur: elke keer als ze aan de geur werden blootgesteld kregen ze tegelijkertijd een elektrische schok. De volgende twee generaties (kinderen en kleinkinderen) bleken als ze de zelfde geur roken onrustige en zelfs angstige reacties te vertonen. De muizen bleken niet alleen de gevoeligheid voor de geur, maar ook de bijbehorende angstrespons geërfd te hebben. Voor wie meer over het onderwerp wil lezen raad ik het boek *It didn't start with you* (Het is niet met jou begonnen) van Mark Wolynn aan. Mensen met fobieën kunnen geholpen worden van hun angsten af te komen door op zoek te gaan naar de gebeurtenissen in hun familie die ten grondslag kunnen liggen aan de fobie. Iemand die bang is voor water kan op zoek gaan naar een familielid dat door verdrinking is omgekomen, iemand met verlatingsangst naar een voorouder die jong wees is geworden. Het zoeken naar traumatische gebeurtenissen in de stamboom kan zo behulpzaam zijn bij het oplossen van psychische problemen.

In het vorige nummer van De Twee Kwartieren werd in het artikel over het digitaliseringsproject van doodsbriefjes, dat het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven uitvoert, verwezen naar de site van het Brabants Erfgoed waar informatie over het ontstaan en nut van bidprentjes is opgenomen. Voor het zoeken naar bidprentjes in Brabantse collecties of naar personen dient u evenwel de site van het Brabants Erfgoed zelf te raadplegen. Hetzelfde geldt voor de op de site vermelde links naar andere informatiebronnen.

Iris Dracht is historica en werkt als medewerker digitalisering bij Erfgoed Brabant. Ze begeleidt en adviseert de erfgoedinstellingen bij het digitaal bewaren en ontsluiten van hun collecties. Daarnaast schrijft ze over de regionale geschiedenis van Gelderland, Brabant en Limburg.

Het uitgeven van bidprentjes bij overlijden, ook herinneringsprentjes genoemd, is een oud gebruik onder katholieken.

In eerste instantie worden ze uitgereikt op de uitvaart, maar in Noord-Nederland is het tegenwoordig ook gebruikelijk om bidprentjes enkele maanden na de uitvaart op te sturen. Wat is de functie van een bidprentje? Hoe is het gebruik van bidprentjes ontstaan? En hoe heeft de verspreiding van dit gebruik plaats-

gevonden? En welke tekstuele, stilistische en iconografische ontwikkelingen zijn er geweest in de vormgeving van het bidprentje?

Zuivering van de ziel

De prentjes dienen in eerste instantie als herinnering aan de overledene, daarnaast als oproep tot gebed voor het zielenheil van deze persoon en tegelijkertijd kan de gebruiker met zijn gebed zijn eigen zielenheil bevorderen. Dit gebruik van bidprentjes komt voort uit het katholieke geloof in het vagevuur. In de Rooms-katholieke leer bestaat een harde scheiding tussen hemel en hel en om die scheidslijn en het afschrikwekkende beeld van de hel te verzachten, is in de Middeleeuwen het geloof in het vagevuur ontstaan. In het vagevuur kan een onreine ziel gezuiverd worden en daarmee naar de hemel gaan. Via hun gebed kunnen de nabestaanden een gunstige invloed hebben op dit zuiveringsproces.

Een bescheiden dodenliturgie

Bidprentjes zijn voortgekomen uit devotieprenten, anders gezegd: devotieprenten vormen een overkoepelende categorie waaronder ook bidprenten vallen. Rond 1400 verschenen de eerste devotieprenten en het ontstaan is terug te voeren op de miniaturen in gebedenboeken en evangeliën.

Aan het begin van een nieuw hoofdstuk werd een miniatuur, een handgeschilderde afbeelding van een religieuze voorstelling, ingevoegd. Doordat het maken van de miniaturen veel manuren vergde, waren ze kostbaar en maar voor een beperkte groep beschikbaar. De komst van de boekdruk-kunst maakte het mogelijk om de gebedenboeken en de miniaturen in grotere oplages te verspreiden. Vanaf circa 1400 verschenen religieuze afbeeldingen zonder tekst, die als houtsneden verspreid worden. Dit noemen we de eerste devotieprenten. Deze devotieprenten hadden niet alleen een decoratieve functie, maar waren ook bedoeld om de vroomheid te bevorderen. De prenten moesten geloofs-mysterieën, heiligen of Bijbelse gebeurtenissen uitbeelden en inzichtelijk maken.

De vroegste bidprentjes kennen we uit de zeventiende eeuw en zijn eigenlijk algemene devotieprenten met achterop een herdenkingstekst voor de overledene. Naar het precieze ontstaan van bidprentjes is weinig onderzoek gedaan. Het beeld dat Karel van den Bergh schetst in zijn boek Bidprentjes in de Zuidelijke Nederlanden uit 1975 is nog altijd het aannemelijkst. Van den Bergh stelt dat de eerste bidprentjes ter nagedachtenis aan religieuzen zijn geschreven en dat het fenomeen ontstond onder katholieken in de overwegend protestantse Noordelijke Nederlanden. In de zeventiende eeuw konden deze katholieken niet hun uitgebreide en uitbundige dodenliturgie uitvoeren in tegenstelling tot

hun geloofsgenoten in de Zuidelijke Nederlanden. Het openbaar uitdragen van het katholieke geloof in vagevuur, heiligenverering en bidden voor het zielenheil van de overledene werd door de calvinistische autoriteiten niet goedgekeurd. Katholieken zochten daarom toevlucht tot een bescheiden, maar duidelijke manier om hun geloof uit te dragen en te bidden voor de overledene.

Laurentius Giebels was priester en stierf in 1828. (Bron: Heemkundekring 'Zeeland')

Naar alle waarschijnlijkheid is het eerste bidprentje afkomstig uit Haarlem. De Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden was in de zeventiende eeuw een missiegebied en Haarlem was op dat moment het centrum daarvan. Kloosters waren niet toegestaan en om toch de katholieke vroomheid uit te dragen, leefden ongehuwde vrouwen als 'klopje' onder geestelijke leiding in dienst van God en de Kerk en ondersteunden ze de priester bij zijn werkzaamheden. In Haarlem was een bloeiende gemeenschap van klopjes ontstaan, de 'Maagden in den Hoek' vernoemd naar de stadswijk waar ze woonden. In dit Haarlemse Klopjesmilieu is zeer waarschijnlijk het eerste bidprentje geschreven.

Bidprentjes over lands- en klassegrenzen

Lange tijd blijven de bidprentjes een Noord-Nederlands fenomeen. Van 1730-1830 is Amsterdam het belangrijkste centrum, omdat daar veel uitgeverijen gevestigd waren die de bidprentjes konden drukken. Vóór 1830 komen bidprentjes slechts bij uitzondering buiten Holland voor: Boxmeer (1772), Venray (1791), Grave (1783) en elders. Pas na 1830 verschijnen de bidprentjes ook structureel buiten Holland, waaronder in Brabant, Limburg en Vlaanderen.

Bidprentjes komen ook buiten Nederland voor, bijvoorbeeld in België, Frankrijk, Duitsland en Groot-Brittannië. Van den

Dit perkamenten prentje van de Utrechtse Cornelius Staekenburgh uit 1721 is het oudste bidprentje dat in de collectie op Brabantserfgoed.nl te vinden is (Bron: Stichting De Oude Schoenendoos)

Bergh betoogt dat de verspreiding naar deze landen waarschijnlijk via contacten met Nederland is verlopen. Zo is het eerste Duitstalige bidprentje in Amsterdam gedrukt en is het fenomeen van het prentje waarschijnlijk langs de Duits-Nederlandse grens nabij Kleef in Duitsland terecht gekomen. Kleef had namelijk nauwe contacten met Gelderland. Frankrijk en Engeland hadden veel contacten met Vlaanderen, dus toen rond 1830 het bidprentje in Vlaanderen door-

Jesus, Maria, Joseph, staat mij bij in den doodstrijd

+

De dood der rechtvaardigen is kostelyk in de
oogen des Heeren. ps. cxy. v. 15.

BID VOOR DE ZIEL VAN ZALIGER

Antonius Van der Veeken,

ECHTGENOOT IN EERSTE HUWELIJK VAN WILLEM
CORNELIA TYPTELAERS,

IN 2^e HUWELIJK VAN
ADRIANA VERMEULEN,

geboren te Beek, den 1° Mei 1722,
overleden te Huis te Hertog, den 18° Februari 1875,
berooft met de RR. Sacramenten.

Hij was eenvoudig, rechtzinnig, godvreesend en
afstrijkend van het kwaad. Jon. i. v. 1.
Hij handelde voorzichtig in al zijne wegen en de
Heer was met hem. I. KOE. ix. v. 14.

MIJNE KINDEREN,

bewaart de bevelen van uwen vader en verlaat de
wel van uwe moeder niet. PROV. i. v. 20.

Maandag, den 22° Februari, solenneele tijdstippen
om 10 uren. — Dinsdag 23 Februari, de dienst van
wege de Xaverianen om half zeven uren. — Vrijdag
26 Februari de dienst van wege het Broederschap
der Geloovige Zelen om 8 uren.

ONZE VADER. — WEES OOGROET.

R. I. P.

dit dert 300 dagen af, tot te voren van den overleden
Turnhout. — Boekdrukerij Splichat, Roosen.

Jesus, Maria, Joseph, ik geef u mijn haer, mijn geest en mijn leven

Jesus, Maria, Joseph, dat ik sterf in uw H. Verdoening.

Dit prentje voor Antonius van der Veeken uit 1875 heeft de voor deze tijd kenmerkende zwarte rouwrand en een heilige als afbeelding (Bron: collectie Amalia van Solms)

brak, vond het van daaruit zijn weg verder Europa in en uiteindelijk zelfs naar Amerika.

Net als devotieprenten waren de bidprentjes in eerste instantie alleen toegankelijk voor de betere, rijkere klasse. Vanaf de achttiende eeuw konden meer mensen een bidprentje bekostigen, omdat de prentjes niet meer op het dure perkament maar op het goedkopere papier werden gedrukt.

Dankzij de opkomst van de mechanische massaproductie is vanaf 1850 het bidprentje voor bijna iedereen betaalbaar.

Stijlbreuken vanaf de jaren zestig

Het bidprentje zoals dat in 1850 voor de massa geproduceerd werd, verschilt wezenlijk van het bidprentje dat heden ten dage gedrukt wordt. Daarbij zijn er twee grote tekstuele en iconografische ontwikkelingen geweest. Als eerste vond na de Tweede Wereldoorlog een verschraving van het religieuze beeld plaats, hetgeen terug te zien is in de Christelijke iconografie van de beeldzijde. Tot 1960 gebruikte men vooral figuratieve afbeeldingen, zoals afbeeldingen van heiligen en de Christus-figuur, maar vanaf 1960 verving men dit door abstractere weergaves, zoals een bescheiden kruisteken zonder Christus of een landschapsfotoprentje.

Ten tweede doet zich vanaf de Tweede Wereldoorlog in de tekst van het bidprentje een perspectiefwisseling voor. Deze verschuift van de overledene naar de nabestaanden, waar-

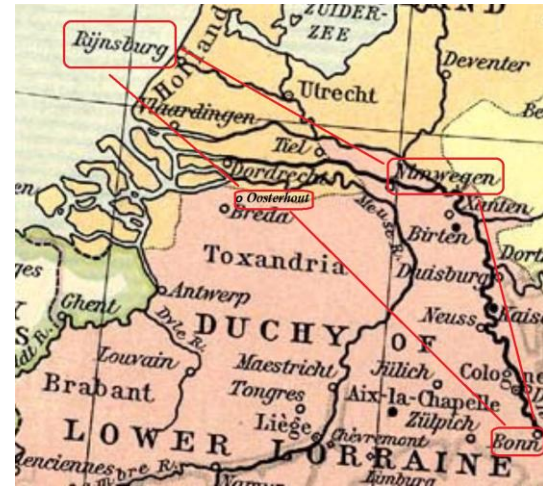
mee het bidprentjes een herinneringsprentje wordt. Zo verandert vanaf 1960 bijvoorbeeld de aanhef van "Bid voor de ziel van zaliger..." naar "Ter herinnering aan...". Daarnaast verandert de *In Memoriam*-tekst van Bijbelcitataten naar een persoonlijke karakterschets van de overledene, waarin ook het verdriet van de nabestaanden benoemd wordt.

Bronnen

1. Van den Bergh, K., en J. Bauwens, *Bidprentjes in de Zuidelijke Nederlanden, Brussel, 1975.*
2. Jacobs, J., *Vroomheid inprenten. Het devotieprentje in al zijn facetten, Bergen op Zoom, 1991.*
3. Post, P., "De beeldtaal van devotieprentjes (Nederland en België, negentiende/twintigste eeuw): context-analyse als onderzoeksperspectief", in: *Volkkundig Bulletin. Tijdschrift voor Nederlandse cultuurwetenschap* (jrg. 16, nr. 3, 1990), 310-349.
4. Verspaandonk, J., *Het Hemels Prentenboek. Devotie- en bidprentjes vanaf de 17e eeuw tot het begin van de 20e eeuw, Hilversum, 1975.*
5. Van der Zeijden, A., "Bidprentjes en doodsheleving", in: *Volkscultuur, tijdschrift over tradities en tijdsverschijnselen* (jrg. 6, nr. 1, 1989), 37-70.

Aan de hand van zijn genealogische database met ruim 25.000 profielen gaat de auteur op zoek naar zijn Brabantse roots en komt daarbij tot een hoogst verbazingwekkende ontdekking.

Ich bin ein Texandriër! Minder legendarische woorden dan *Ich bin ein Berliner*, maar ook aanzienlijk minder idealistisch, en zeker niet politiek. Texandria behoort tot *Germania Inferior*, verzamelbekken van een federatie van Germaanse stammen onder de naam 'de Franken'. De beide andere geografische aanduidingen *Toxandrië* en *Taxandrië* worden in het licht van de etymologie als problematisch gezien, aldus Arnaud-Jan Bijsterveld in *Texandria Revisited: In Search of a Territory Lost in Time* (2018): 'De meest populaire interpretatie lijkt "zij die naar het zuiden trekken" te zijn, zoals voor het eerst werd voorgesteld door Mansion in 1924. Hier bouwde Mansion voort op een eerdere publicatie van Kern, die blijkbaar als eerste de relatie van de naam met het Latijnse *dexter*, Sanskriet *daksha* en Gotisch *taihswa* herkende, die allemaal 'rechts' en (de laatste twee) ook 'zuid' betekenen. Kern nam *tehswan* als – althans formeel – superlatief met de betekenis 'zuiderling' en zag in Plinius' *Texvandri* een verlengde vorm met het locatieve achtervoegsel *tra/trâ* als in het (gelatiniseerde) Flandria, "land der 'Vlammen'". *Texvandri* zou dus vertaald kunnen worden als 'land van de

(meest) zuidelijken' of 'land van de zuiderlingen.'

Tot ongeveer de 12de eeuw aangeduid als Texandria, wordt de streek die in grote lijnen congruent is met de Kempen, het Hertogdom Brabant. En nadat in de Lage Landen katholieken en protestanten elkaar gedurende 80 jaren in een ordinaire burgeroorlog om de superioriteit van de een of andere godvergeven religie de schedelpan hadden ingeslagen, krijgen we in 1648 Staats-Brabant. In 1795 wordt daaruit Bataafs-Brabant.

Het huidige Noord-Brabant is niet meer dan het schamele

restant van het ooit zo florerende en toonaangevende hertogdom. Terwijl maatschappij, industrie, handel en kunsten in dit hertogdom tot ongekende bloei komen, lopen de graven van Holland nog in poepluiers rond, als onbeschaafde houwdegens. Wie tegenwoordig van boven de rivieren, vanuit Noord-Hollandse arrogantie, aan Brabant denkt, denkt aan foltercontainers, drugslabs, megastallen, carnaval en tuig van de richel – nazaten van smokkelaarsclans die profiteerden van de kansen die een ooit bloeiend landschap te bieden had vóórdát het versneden werd. En wie zich van die lieden van boven de rivieren dan eens zuidwaarts waagt, waant zich al gauw in den Bourgondischen vreemde: Zie hier het verdriet van Brabant – nauw verwant aan ofwel voorloper van het Belgisch verdriet. Waar omwille van volstrekt arbitraire identiteiten, zoals naties die zich vormen omdat mensen nu eenmaal ergens bij willen horen, het mes van op macht beluste heersers willekeurig door landschappen snijdt, blijven mijn verre voorouders, zo goed en zo kwaad als het kan, hun kleine levens leiden.

Rolf Wennekes 1953

Geboren in het burgerlijk-katholieke milieu van het Nijmegen van de 1950'er jaren, heb ik mij altijd een Gelderlander gewaand. Na uitgebreid genealogisch onderzoek – ik beheer een stamboom van zo'n 25.000 personen, met die ik direct of indirect verwant ben – blijkt evenwel overtuigend: voor verreweg het grootste deel is mijn DNA getrokken uit de Texandrische klei!

Dat zit zo: de moeder van mijn vader, *Oma Bertha* (Bartholomea) Brocken (1886-1962), stamt uit Tilburg. Haar stamreeks rijkt met mijn edelgrootvader Wouter Broc tot diep in het Helvoirtse Brabant van de 13e eeuw. Oma Bertha Brocken verbindt mij met Corry Brokken – mijn 6de nicht en winnares van het Eurosongfestival 1957 – en Peerke Donders, zalige missionaris zaliger. En – u raadt het al – er loopt ook een lijntje naar het Tilburgse mode-icoon, de stylist van het Zuiden, knappe kapper, smartlapzanger en freelance fillerzetter Roy Donders.

Toen Hendrikus Cornelis Jacoba Vrienten in april 2022 stierf, trof mij dat. Oké, mensen gaan nu eenmaal dood, en als genealoog leef je voor minstens 95 procent onder alleen maar doden. Maar voor de sympathieke Doe Maar-gitarist/zanger moest ik toen toch even een traantje wegpinken. *Is dit alles, wat er is?* Hoe vaak komt deze mantra niet in mij op, bijvoorbeeld na een heerlijk partijtje vrijen, schrijdend door de Alhambra of zittend aan een copieus familiediner. Pas ruim een jaar later ontdekte ik dat ik aan Henny Vrienten verwant

ben – ook weer via Oma Bertha Brocken.

Van moeders kant stamt *Oma Toos* (Catharina Huberta Maria) de Wit (1883-1971) uit Helmond. Haar en dus ook mijn wortels kan ik zelfs nog verder terug vervolgen, bijvoorbeeld 50 generaties terug in de tijd met mijn Frankische edelstamoudbetovergrootvader Flavius Richomer van Texandria. Falvius schopt het in de late oudheid onder de Romeinse bezetter – als collaborateur? – tot consul en generaal. Toegegeven: met Richomer ben ik de wereld van de mythologie binnengetroten. Maar wat maakt 't uit, in een tijdsgewricht waarin dankzij populistische werkelijkheid tot fictie is geworden! Dus – in het jaar 393 sterft Richomer van Texandria aan een of andere ziekte, vermoedelijk in Constantinopel, de toenmalige hoofdstad van het Oost-Romeinse rijk, het huidige Istanboel. Genetisch bereik ik hem via Oma Toos de Wit, met als tussenstations bierbrouwers Swinckels, de Aen den Couwenberghs en, bijna als vanzelfsprekend als een van de zoveel miljoen Europeanen, Charlemagne.

Oma Toos' broer is de uitermate kleurrijke Helmondse textielbaron Piet de Wit, mijn oudoom, die, 75 jaar na zijn heengaan in België, van de gemeente Helmond op 11 mei 2022 eindelijk een straatnaam krijgt toegewezen.

Mijn moeders vader ten slotte, Opa André (Andreas Henricus Maria) van Hooijdonk (1879-1961) is weliswaar geboren in Nijmegen, maar heeft zijn genealogische wortels diep in

de regio om Breda – Princenhage, Teteringen en Ginneken. Overigens speelt hij in mijn onlangs verschenen boek 'Onder de Zwarte Zon – De verleiding van de nazi-mystiek' de hoofdrol. Mijn Bossche oudbetovergrootmoeder Margrieta Focanus, uit Opa André's lijn, biedt een boeiend venster op illustere voorouders. Later meer over haar.

Alleen mijn vader, mijn vaders vader, en diens vader et cetera (4) zijn in Nijmegen geboren en getogen. Die reeks verwatert begin 18e eeuw. In genealogische kringen noem je dat een 'vastloper'. Toch vallen er in het verlengde van deze lijn nog wel twee interessante Wennekes-spin-offs te vermelden.

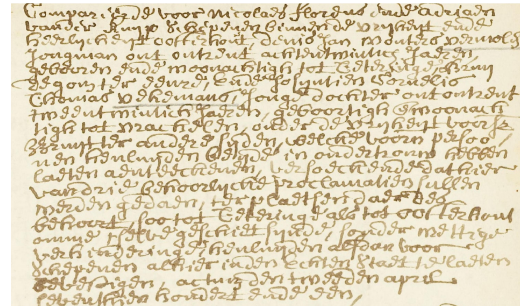
Via Pappa loopt een lijntje rechtstreeks naar mijn edelstamvader Dirk III van Altena, een slordige 25 generaties terug. Edelstamvader Engelbertus III van Horne leert mij op zijn beurt rechtstreeks aan mijn 1ste nicht in de 6de graad Anna van Egmont, moeder van de vrijheidsstrijder Philips de Montmorency, beter bekend als de graaf van Horne. Die werd in 1568 te Brussel op instigatie van Alva op de Markt openlijk door onthoofding ter dood gebracht, samen met Lamoraal, graaf van Egmont, waarmee ik dan weer via Oma Toos de Wit in verbinding sta. En met mijn 1ste nicht in de 7de graad, Anna van Egmont (dit is een andere Anna dan de eerder genoemde), Gravin van Buren, de op 25-jarige leeftijd gestorven vrouw van Willem de Zwijger, geboren te Grave en begraven in Breda. Maar dan hebben wij het voorlopig

gehad met de Brabantse genen vanuit vaders en moeders kant ...

Enfin, met Opa André en mijn Oma's Toos en Bertha en dankzij mijn Gelderse (groot)vader sta ik voor een dikke 75 procent stevig – en met elke generatie voorouders dieper – in de ooit door de Rijn afgezette Texandrische kleilagen en zandgronden. Ze vormen de paaigronden voor verreweg het merendeel van mijn voorouders. Waar zou ik zijn zonder de Rijn...?

Dankzij het lokaal geconcentreerde genealogische netwerk blijven de verwante loten uit de Brabantse grond schieten, tot aan de voordeur van onze Vrachelse woning! Zo is een van mijn oudbetovergrootmoeders – Josyntien Cornelis Thomas Vekemans – als het ware om de hoek, in Vrachelen 'onder Oosterhout', op 8 februari 1680 geboren. In 1701 trouwt zij in Oosterhout met mijn oudbetovergrootvader Denis Vermolen, jongeman uit Teteringen, aldaar op 11 juni 1672 gedoopt. Eén generatie later voegen zij zich in het Teteringse bij de Van Hooijdonk-lijn. Hun in sepia krullende letters opgemaakte huwelijksakte hangt in onze hal bij de voordeur. Als huiszegen. Toen ik me met mijn lief in 2018 als Randstadvluchteling in het schone Vrachelen 'onder Oosterhout' vestigde, moest ik vrijwel alle hier beschreven genealogische vondsten nog doen.

Met die drie grootouders uit Brabant kun je er gif op innen dat ik ook in de toekomst onderlinge verwantschappen

Trouwboek
Oosterhout
26-4-1701

onder levenden blij ontdekken, zoals onlangs nog. Sinds kort beoefen ik Taichi-Qigong. Toen de leraar zich aan mij voorstelde, deed zijn achternaam bij mij meteen een bel rinkelen, en enkele dagen later kon ik hem de lijst voorleggen waaruit onze innige verwantschap blijkt.

Een overzicht van de aan mij verwante Brabantse clans ziet er als volgt uit: Broc/Brock(en)/Brokken, in mijn stamboom vertegenwoordigd met 590 verwanten; Van Hooijdonk/Van Hooijdonck/Van Ho(o)ydon(c)k: 400 verwanten; De Wit: 200 verwanten; Donders: 264 leden; Van Spaendonck: 240 leden; Van Dongen: 200 leden; Mutsaers: 190 leden; Akkermans: 160 leden; Van Gool: 80 leden; Broeders: 80 leden; Dingeman(s): 70 leden; Van den Nieuwenhuijzen: 60 leden; Schaepsmeeders: 30 leden.

Vertoevend onder zoveel overleden voorouders uit lang vervlogen tijden kan ik mij haast niet voorstellen dat ieder van hun ooit hulpeloze, roze, rimpelig rillende baby'tjes waren.

Ik zie talloze voorouders, die dikwijls meerdere kinderen, pas geboren of op peuter- of kleuterleeftijd, zien sterven; moeders die in het kraambed doodbloeden; jongvolwassenen, waarvan een veelbelovend leven in de kiem gesmoord wordt. Sterfbedden en, tussen de regels, groot menselijk lijden te over! In het mechanisme van de verzamelwoede van persoonlijke gegevens betrap ik mij zo nu en dan op de gewaarwording dat mijn amateuristische tijdsbesteding (ooit) levende wezens betreft en geen postzegels. Gelukkig leer ik er met mijn genealogische speurwerk ook door om historisch te denken, te begrijpen en te voelen, en wel ten bate van het hier en nu.

Een redelijk volledig waaierdiagram van negen generaties Brabantse voorouders bezorgt mij bijkans een existentiële schok. Hoe hebben de myriaden spermatozoiden en ontelbare ova die mij zijn voorgegaan, dwars tegen volksverhuizingen, oorlogen, natuurrampen, epi- en pandemieën in, hun weg weten te vinden naar mijn bestaan?! Wat had er op weg naar mijn leven niet allemaal kunnen misgaan? Dank ik mijn bestaan aan de inherente stuwkracht van de evolutie? Laat ik het op toeval houden. Nee, het leven is niet absurd, maar een toeval. Op weg naar mijn leven is de voortplantingslust van mijn voorouders kennelijk nooit een strobreed in de weg gelegd, evenmin als de omstandigheden die mijn zijn begunstigd hebben. Op het cruciale moment hebben zij allen gepresteerd. En geluk gehad. En ik met

hen. Het is wat het is. En de vraag naar waarom ik uit mijn voorouderlijke lijn voortkom, stelt zich mij niet. Want daar is geen antwoord op. En eigenlijk had ik met een door talloze generaties gestapeld existentieel megatrauma moeten zitten van 'Ik had er helemaal nooit mogen zijn!' In tegenstelling tot de zichzelf met deze imaginaire annihilatie mutilerende lijdens zing ik in een onophoudelijke rondedans: 'Ben zo blij dat ik er ben. Heb geen zwaard maar wel een pen'. Wie het leven religieus of met mystiek wil omranken, ga z'n gang, net zo als die existentialistische huilebalken. Die beklagen zich immers omdat ze dit leven worden ingeworpen, zonder vooraf om toestemming te zijn gevraagd. Da's zó zoste-eeuws!

Epicentrum van mijn Texandrische DNA is Tilburg – met grote afstand! Spannend is het 2,3% Noord-Afrikaanse aandeel in mijn DNA. De romanticus in mij stelt zich een kruisridder als vroege voorvader voor, die in het Cordoba ten tijde van de Moorse overheersing – tussen de 7de en 14de eeuw – een Arabische schoonheid schaakt, dat vermaledijde heilige land vervolgens laat voor wat het is en met zijn vurige liefde naar de Lage Landen repatrieert.

'Jaha, hé, welkom in Europa, jonguh' (Joost Klein)

Een mede-genealoog had mij al gewaarschuwd: oudbet-overgrootmoeder Margrieta Focanus ('s-Hertogenbosch 1659 – 's-Gravenhage 1706) is dé poort naar een vrijwel oe-

verloze pool aan voormoeders en -vaders van het allerblauwste bloed. Zijn waarschuwing heb ik in de wind geslagen. Inmiddels buitelen in mijn stamboom dan ook de graven, hertogen, koningen en keizers, de Florissen, Hendriken van Edelmoedig tot Krijgshaftig, de Dirken, Willems, Heinrichs, Friedrichs, de Karels van Groot en Kaal tot Eenvoudig in een wilde orgie van elitair afgebakende en op macht belust uithuwelijken over elkaar heen. Uiteraard niet mét elkaar, maar met legendarische schoonheden, aftandse dragonders of postuum heiligverkleerde weduwes, dit alles in een kleverig web.

Margrieta Focanus verbindt mij met de op beestachtige wijze in Rampjaar 1672 door orangisten gelynchte gebroeders Cornelis en Johan de Witt, en mijn edeloudgrootvader Gijsbrecht IV van Amstel – dé Gijsbrecht; van het gelijknamige schouwspel van Joost van den Vondel. Nog verder terug in 12de eeuw, nu wederom in Brabant, reikt mijn edelstamvader Arnold I van Heusden uit de gelijknamige Brabantse vestingstad. Patrick Barnewall, Margrieta Focanus' man, opent het pad richting Drummenagh, County Dublin in het Ierland van de 12e eeuw, met een Lord High Chancellor van Ierland en diverse andere 'hoge lieden'.

De Focanus-schakel effent vervolgens het pad naar mijn edelstamoudbetovergrootvader Heinrich I, de Vogelaar. Zijn bijnaam lijkt frivoler en pikanter te zijn dan tot dusver aangenomen. Saillant detail: Reichsführer-SS Heinrich Himmler

zag zichzelf als incarnatie van die Vogelaar.

En nog zo'n ontdekking: Via edelstamvader Godfried van Leuven († Leuven 1142) ben ik gelieerd aan Friedrich I met de Rode Baard en diens in 1165 in Nijmegen geboren zoon Heinrich VI von Schwaben. Vader Barbarossa en zoonlief delen een raciale karaktereigenschap die in belangrijke mate inhoud gaf aan de 'Razernij van de Noorderwind' ofwel de Furor Teutonicus, die met Adolf Hitler een voorlopig onovertroffen hoogtepunt vond.

Vooruit, die kunnen er dan ook nog bij: Widukind von Sachsen, mijn directe voorvader, was een godslasterlijke doorn in het oog van die andere directe voorouder, Charlemagne. Karel moest en zou de anders verdoemde Saks kerstenen. Dus dwong hij diens heidense stam bruut en bloedig in de knieën. Van deze antagonisten draag ik minuscule DNA-partikels met mij mee – overigens net zo als van mijn edeloudovergrootvader, kruisvader en stedenstichter Hendrik I, bijgenaamd de Krijgshaftige, de in 1165 uit Leuven afstammende hertog van Brabant, ter afsluiting van mijn Texandrische rondedans.

Nauwelijks bekomen van de goudkoorts en na de exploitatie van een genealogische goudmijn, die mij dagen – zo niet weken – tot het uiterste geboeid hield, heb ik dan eindelijk ook de verklaring voor mijn uitgesproken Europees burgerschap, al moet ik hiervoor mijn latent anarchistisch-kosmopolitische neiging enigszins schoorvoetend laten varen. Mijn

zonnestraal wordt dan weliswaar als door een loep geconcentreerd in brandpunt Texandria. Vandaaruit waaieren talloze stamreeksen als lopende vuurtjes uit over heel Europa – althans, achterwaarts bekeken, want eigenlijk vreten zich die reeksen in andere richting en met zwaar afnemende maatschappelijke stand, maar niet minder vurig naar mij toe: Met koning Duncin I in de 11de eeuw naar Schotland en met Michael de Berneval naar het Ierland van de 12de eeuw, met de Viking Hrólfur 'de Wandelaar' in de 9de eeuw als eerste hertog van Normandië naar Scandinavië, naar Frankrijk met Louis VI 'de Dikke' in de 11de eeuw en op weg naar 9de-eeuws Italië met Eberardo del Friuli, met Fernando I de León naar het onder de Reconquista stapsgewijs van Moren heroverde Spanje van de 11de eeuw en last but not least naar Duitsland, met Widukind von Sachsen de 8ste eeuw in. Toen werd dat hele geopolitieke domein grotendeels nog aangeuid met HRR (*Heiliges Römisches Reich*).

Na alle voorgaande adellijke en keizerlijke namedropping zult u mij vast een hele pief vinden, of op z'n minst denken, dat ik dat van mijzelf vind. Ik kan u geruststellen: dat is niet het geval. Er is namelijk helemaal niets veranderd met die ontdekking (over existentiële crisis gesproken...). Want voor hetzelfde geld was ik in Gaza, Marioepol of de Sahel geboren, uit naamloze voorouders. Bovendien kan ik u verzekeren dat het bijzonderder is als je genealogisch overtuigend kunt aantonen dat je niet van Karel de Grote afstamt. Bij-

voorbeeld. Hoe kan ik me trouwens op iets laten voorstaan dat mij gewoon overkomt?

Mijn vader heeft in de jaren zestig de kiem van de Europese gedachte in mij geplant en daarvoor ben ik deze democraat in hart en nieren nog steeds zeer dankbaar. Gezien mijn verstrikking in een breed Europees genealogisch netwerk zing ik in het veelkleurige koor met duizenden voorouders verbroederend: *Ich bin ein Europapa!* Mag ik dat zingen? Ja, dat mag ik zingen!

De alom steeds luider klinkende roep naar raszuiverheid is in het licht van het bovenstaande voor mij vanuit rationeel oogpunt niet alleen onbegrijpelijk maar vervult mij tevens met walging. We are stardust, of op zijn minst 'producten' van raciaal homeopathisch verdund DNA, al was het maar om de Grote Volksverhuizing van de 4de eeuw na het jaar Nul en de ontdekking van de Nieuwe Wereld. 'Nederlanders op nummer 1' of 'Ons boreaal Europa' zijn hoogst verachtelijke racistische ficties! Laten degenen die het hardst om en boreaal ofwel raszuiver blank Europa roeptoeteren eerst maar eens hun DNA etnisch screenen. Die hebben vast een bovengemiddeld aandeel Neanderthaler-DNA in hun prole-tingenen. En dan hebben we het daarna nog wel over eugenetica en een leuk euthanasieprogrammaatje op z'n nazistische, voor genetisch ondermaats materiaal.

Wellicht ontbreekt het de huidige tijd aan de nodige portie mystieke romantiek, maar om dan nu terug te grijpen naar

een achterhaalde raciale en egocentrische mystiek is een sprong die ik rationeel niet kan doen. Dan slaat een Heldenleben alras om in brutofascisme. Cultuur is geen statische grootheid, die je gevaarloos achterwaarts kunt dwingen. Dat heeft de mensheid nimmer goed gedaan. Bovendien is een volk geen kneedbare homp klei, waaruit je binnen één generatie een 'nieuwe Übermensch' kunt knutselprutsen, Herr Hitler en Signore Mussolini.

Voor mij is genetische afstamming slechts één kant van mijn medaille. De andere, aanzienlijk zwaarwegendere kant is de individuele energie en de vrije wil, waarmee ik vorm aan de magie van mijn leven geef. Beperking en gebondenheid enerzijds en absolute vrijheid anderzijds: zie hier de polen van een mensenleven – een hoogspanningsveld, met als mogelijk streefdoel de geest groot te maken, karma en genen de baas te worden en vrij en onbekommerd en volledig wakker door bewustzijn en wereld te wandelen. Maar voor het over een onbekend aantal cycli zover is, heb ik gelukkig nog het een en ander aan verhalen te vertellen.

Op rolfwennekes.nl/blog is onder het kopje Afstammingsreeksen bij het artikel 'Terug naar Texandria' een groot aantal reeksen te vinden die het bovenstaande (zouden) moeten bekrachtigen.

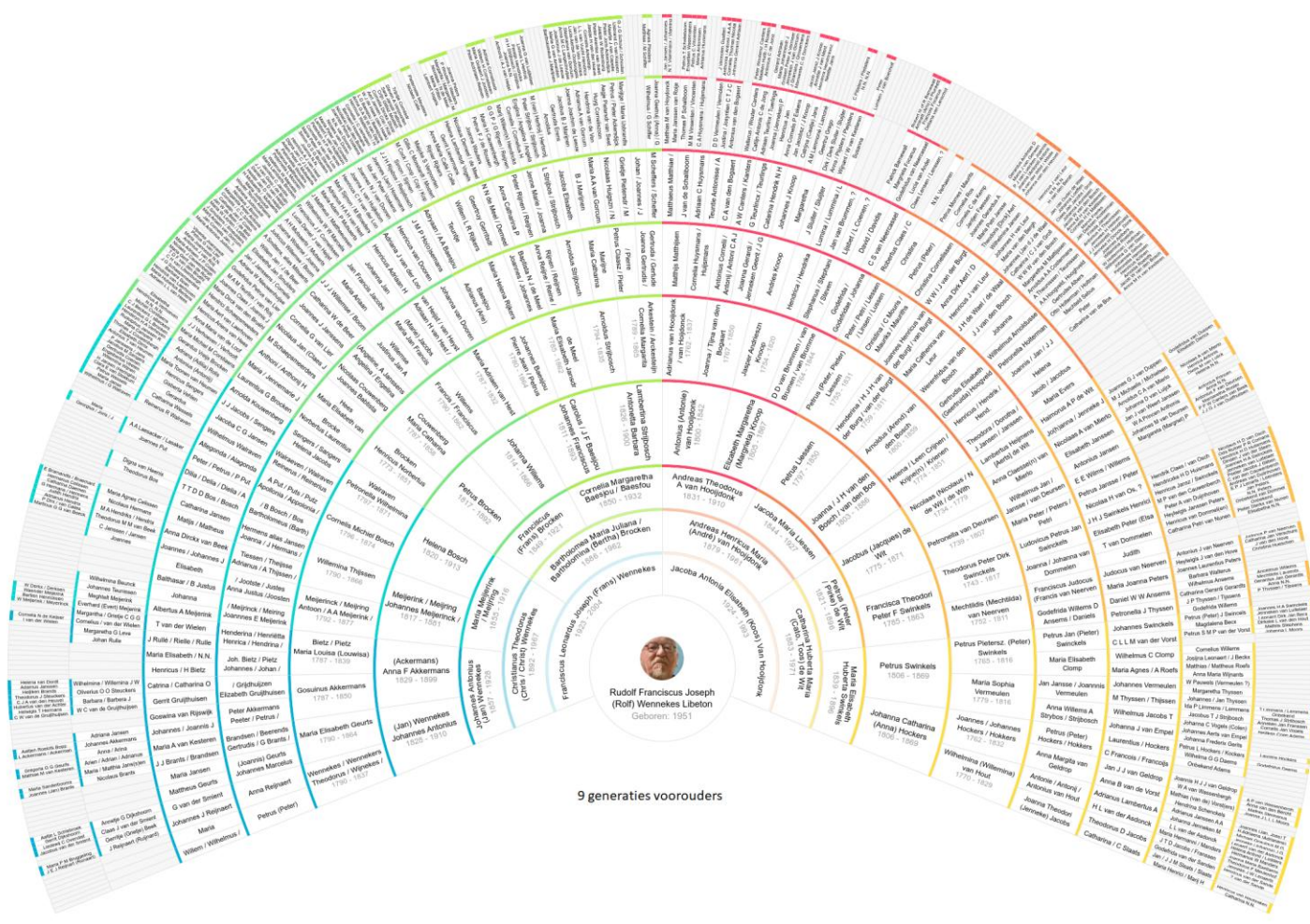
Over de auteur

Rolf Wennekes (Nijmegen, 1951) is letterkundige. Hij heeft zich sinds zijn pensionering in 2018 toegelegd op het schrijven en publiceerde o.a. de boeken *In de ban van de goeroe* en *Onder de Zwarte Zon*.

9 generaties voorouders

Rudolf Franciscus Joseph (Roef) Wenekes Libeton
Geboren: 1951

Karel II, de Kale / Charles II, le Chauve van West-Francië is een voorovergrootvader van Rudolf Franciscus Joseph (Rolf) Wennekes Libeton

# Persoon	Verwantschap	Persoon
1 Karel II, de Kale / Charles II, le Chauve van West-Francië	Is de vader van	Judith van West-Francië
2 Judith van West-Francië	Is de moeder van	Boudewijn II, de Kale van Vlaanderen
3 Boudewijn II, de Kale van Vlaanderen	Is de vader van	Arnulf I, de Grote van Vlaanderen
4 Arnulf I, de Grote van Vlaanderen	Is de vader van	Hildegard van Vlaanderen
5 Hildegard van Vlaanderen	Is de moeder van	Arnulf / Aarnout Gandensis / van Gent
6 Arnulf / Aarnout Gandensis / van Gent	Is de vader van	Dirk III, de Jeruzalemer van Holland
7 Dirk III, de Jeruzalemer van Holland	Is de vader van	Floris I van Holland
8 Floris I van Holland	Is de vader van	Dirk V van Holland
9 Dirk V van Holland	Is de vader van	Floris II, de Vette van Holland
10 Floris II, de Vette van Holland	Is de vader van	Dirk VI van Holland
11 Dirk VI van Holland	Is de vader van	Floris III, de Kruisvaarder van Holland
12 Floris III, de Kruisvaarder van Holland	Is de vader van	Willem I van Holland
13 Willem I van Holland	Is de vader van	Floris IV van Holland
14 Floris IV van Holland	Is de vader van	Aleida van Holland
15 Aleida van Holland	Is de moeder van	Jan I en II / Jean I van Avesnes / d'Avesnes
16 Jan I en II / Jean I van Avesnes / d'Avesnes	Is de vader van	Willaem den Cuser
17 Willaem den Cuser	Is de vader van	Coenraad Cuser van Oosterwijk
18 Coenraad Cuser van Oosterwijk	Is de vader van	Ida Coenraadsdr. Cuser van Oosterwijk
19 Ida Coenraadsdr. Cuser van Oosterwijk	Is de moeder van	Catharina Jansdr. van Foreest
20 Catharina Jansdr. van Foreest	Is de moeder van	Arent Vranckensz., 'quaet Aertje' van der Meer
21 Arent Vranckensz., 'quaet Aertje' van der Meer	Is de vader van	Pieter Arendsz. van der Meer
22 Pieter Arendsz. van der Meer	Is de vader van	Vranck Pietersz van der Meer
23 Vranck Pietersz van der Meer	Is de vader van	Joost Vranckensz van der Meer, genaamd van Berendrecht
24 Joost Vranckensz van der Meer, genaamd van Berendrecht	Is de vader van	Elisabeth Joosten van der Meer van Barendrecht
25 Elisabeth Joosten van der Meer van Barendrecht	Is de moeder van	Jacobus Foock / Focanus
26 Jacobus Foock / Focanus	Is de vader van	François Focanus
27 François Focanus	Is de vader van	Margrieta Focanus
28 Margrieta Focanus	Is de moeder van	David / Davidis Barnewal / Barnewall
29 David / Davidis Barnewal / Barnewall	Is de vader van	Godefrida / Godefridae / Johanna Godfrida / Godfrida / Joanna Barnewald / Barnawald
30 Godefrida / Godefridae / Johanna Godfrida / Godfrida / Joanna Barnewald / ...	Is de moeder van	Dorothea Dirkje / Theodora Deliana van Brummen / van Brumen / van Brumme
31 Dorothea Dirkje / Theodora Deliana van Brummen / van Brumen / van Brumme	Is de moeder van	Elizabeth Margaretha (Margrieta) Knoop
32 Elizabeth Margaretha (Margrieta) Knoop	Is de moeder van	Andreas Theodorus (Andries) van Hooijdonk
33 Andreas Theodorus (Andries) van Hooijdonk	Is de vader van	Andreas Henricus Maria (André) van Hooijdonk
34 Andreas Henricus Maria (André) van Hooijdonk	Is de vader van	Jacoba Antonia Elisabeth (Kooos) Van Hooijdonk
35 Jacoba Antonia Elisabeth (Kooos) Van Hooijdonk	Is de moeder van	Rudolf Franciscus Joseph (Rolf) Wennekes Libeton

In de redactie van onze afdeling Kempen- en Peelland is het idee geopperd om de banden met de Heemkundekringen aan te halen met als thema's welke specifieke gegevens en andere assets heemkundeverenigingen hebben voor onze leden en wat wij hun als NGV kunnen bieden. De indruk bestaat dat op het gebied van genealogisch onderzoek er zeker een win-winsituatie kan ontstaan.

Om te weten te komen of onze indruk in de praktijk wel klopt, wordt de komende tijd een aantal heemkundeverenigingen bezocht om aan de hand van een 5-vrageninterview hierop een – hopelijk – positief antwoord te krijgen.

Marie-Louise van Bemmelen, secretaris, en Ria van Kollenburg, bestuurslid/vicevoorzitter, van Heemkundekring “De Heerlijkheid Oirschot” hebben de eer gehad de aftrap van de serie interviews te “verzorgen”. Wij hebben elkaar ontmoet in een mooi oud pand aan de Dekanijstraat 10 te Oirschot, waar het Erfgoedcentrum “De Ravenpoort” gevestigd is. Het pand dateert van 1930 waar destijds de lokale drogisterij gevestigd was.

Wat kunnen de leden van een heemkundekring en een genealogische over en weer verwachten van een nauwere samenwerking?

Vijf vragen:

In het algemeen: wat is een heemkundevereniging en wat is zo specifiek voor de Heemkundekring Oirschot?

Een heemkundige vereniging of kring (ook wel historische vereniging of historisch genootschap genoemd, red.) is een organisatie die – in hun eigen bewoordingen – door middel van documentatie de lokale geschiedenis wil vastleggen, beheren maar vooral uitdragen. Het betreft niet alleen de heel oude geschiedenis, maar kan ook gaan over recente gebeurtenissen.

Specifiek voor de Heemkundekring Oirschot geldt dat deze een documentatiecentrum is en geen bewaarplaats voor historische artefacten. Aangeboden artefacten worden onder de aandacht gebracht van het Kapittel van Oirschot, dat deze in bewaring heeft en houdt. De Heemkundekring heeft wel een verzameling bidprentjes die een link hebben met Oirschot: dus mensen moeten er geboren, geleefd of gestorven zijn. Deze verzameling is zowel fysiek als digitaal beschikbaar voor leden en niet-leden.

Er is geen bijzondere kennis aanwezig op het gebied van genealogie. Binnengekomen vragen, specifiek van aard, wor-

den doorgespeeld naar ervaren deskundigen, die wel binnen de kring actief zijn op het gebied van genealogie. Anton Neggers, zowel voorzitter van de Heemkundekring als van onze afdeling Kempen- en Peelland, vervult in dezen een belangrijke rol. Stamboomonderzoeken worden er niet uitgevoerd. Dat moeten de geïnteresseerden toch zelf ter hand nemen. Daarnaast is er een beeldbank met foto's, kaarten en dergelijke die een relatie hebben met Oirschot. En in het archief een grote hoeveelheid documentatie.

Welke gezamenlijke doelen kunnen de heemkundevereniging en de genealogische vereniging nastreven om hun samenwerking te versterken?

Op het gebied van stamboomonderzoek is het een eerste vereiste voor de Heemkundekring dat er een team geformeerd wordt om geïnteresseerde, beginnende genealogen wegwijs te maken. Het gaat erom dat beide organisaties proactief mensen gaan benaderen om hen te interesseren voor lokale geschiedenis of genealogie, waarbij speciale aandacht dient uit te gaan voor het, op welke manier dan ook, betrekken van de jongere generatie met als doel de activiteiten van de organisaties te borgen. Immers, hoe je het wendt of keert, aan genealogieonderzoek kleeft een stoffig imago en dat is niet hip genoeg voor jongeren.

Bij het zoeken kan zeker gebruik gemaakt worden van de Stamboomcafés of van de ook al in Oirschot georganiseerde

curcus Genealogie. Wel vindt de Heemkundekring het jammer dat de stamboomcafés zonder overleg met hen in Oirschot gehouden zijn. Samenwerking dient tenslotte van twee kanten te komen.

Ook wordt gepleit voor de aanwezigheid van een delegatie van de Heemkundekring tijdens de Stamboomcafés. Tevens verdient het tijdig aanleveren van informatie voor de publicatie van nieuwtjes aandacht. De Heemkundekring brengt maandelijks een Nieuwsbrief uit. De aankondiging van het Stamboomcafé komt geregeld te laat voor publicatie in de Nieuwsbrief. Een halfjaarplanning voor alle te organiseren Stamboomcafés in de regio is gewenst. Kan iemand niet aanwezig zijn in Oirschot, dan kan deze persoon wellicht uitwijken naar het Stamboomcafé in bijvoorbeeld Best. Maar dan moet het wel kenbaar gemaakt zijn aan de lezers.

Hoe kunnen de leden van beide organisaties profiteren van het delen van bronnen en informatie?

In het algemeen kunnen bronnen en informatie ontsloten worden door het (doen) houden van lezingen en studieavonden; het organiseren van excursies en tentoonstellingen; het beheren van een documentatiecentrum. Het verlenen van medewerking aan of het samenwerken met andere verenigingen, die een gelijksoortig doel nastreven, is evident.

De Heemkundekring heeft een documentatieverzameling,

waarbij duidelijk een link is met de lokale geschiedenis van Oirschot en van Brabant. Bij de Heemkundekring kan eenieder boeken, tijdschriften komen inzien en op verzoek kunnen er kopieën gemaakt worden. Uitleen is niet mogelijk. Maar er worden geen restricties opgelegd als je geen lid bent van de Heemkundekring. Ook de afdeling Kempen- en Peelland heeft een uitgebreide bibliotheek, maar die is voor uitleen alleen toegankelijk voor de leden van de NGV. Tijdens openbaar toegankelijke bijeenkomsten van de afdeling kan de collectie ter plaatse geraadpleegd worden. De catalogus is [op de website](#) voor iedereen in te zien.

Welke gezamenlijke activiteiten of evenementen kunnen er worden georganiseerd om de betrokkenheid van de lokale gemeenschap te vergroten?

Voor de Heemkundekring is een inloophmoment denkbaar, zeker op het moment dat een min of meer vast team Stamboomonderzoek en Genealogie bestaat. Maar dan is vooral in de opstartfase een vertegenwoordiging van de NGV tijdens dit inloophmoment als ervaringsdeskundige gewenst om geïnteresseerden wegwijs te maken hoe te zoeken naar je voorouders. Het uitvoeren van een volledig onderzoek is uiteraard niet aan de orde.

Ook is het idee geopperd, vanuit de jongeren zelf, om meer te doen met de hedendaagse communicatiemogelijkheden. Denk aan Facebook of het maken van een film met een cliff-

hanger als convocatie voor welke activiteit of evenement ook. Wellicht is een (digitale) pubquiz over genealogie een trigger voor jongeren om actiever te betrekken bij de thema's van beide verenigingen.

Ten slotte is het aan te bevelen dat uitnodigingen voor activiteiten over en weer tijdig naar elkaars organisaties gestuurd worden. Zo kan de NGV uitnodigingen voor lezingen, cursussen e.d. naar de Heemkundekring sturen, terwijl de Oirschotse Nieuwsbrief op zijn beurt aan de leden van de NGV verstuurd wordt. Uiteraard op digitale wijze! Op deze manier kunnen de leden van beide organisaties beter geïnformeerd worden.

Welke voordelen biedt een samenwerking tussen en voor welke uitdagingen staan een heemkundevereniging en een genealogieclub?

De voordelen doen zich vooral voor in de uitwisseling van zo veel mogelijk informatie en het bundelen van de krachten. Waarom het wiel telkens opnieuw uitvinden als expertise en ervaring aanwezig is bij een van de kennispartners? Lokale geschiedenis is het domein van de Heemkundekring, genealogie dat van de NGV. Er bestaat een wisselwerking tussen beide thema's. Een uitgebreid stamboomonderzoek wordt wat smeüiger door het vermelden van historische feiten en gebeurtenissen, terwijl de geschiedenis gekoppeld kan worden aan een of meer personen die veel betekend hebben

voor de lokale gemeenschap. Informatie dient zo veel mogelijk via de onderscheidenlijke websites ontsloten te worden.

De grootste uitdaging is uiteraard het vinden van de juiste mensen als vrijwilligers die bereid zijn tijd en energie te steken in de activiteiten van de vereniging. En dat op een niet-vrijblijvende basis. Maar ook de wijze waarop de samenwerking blijvend vormgegeven dient te worden, alsmede de uitvoering van alle activiteiten zal het grootste pijnpunt vormen.

Meer informatie over Heemkundekring "De Heerlijkheid Oirschot" kunt u vinden op de website:

www.deheerlijkheidoirschot.nl

Benamingen voor onze naaste verwanten in het Latijn***Toelichting door de redactie:***

In de parochieregisters gebeurt het wel eens dat de genealoog andere verwantschapstermen in het Latijn tegenkomt dan pater en mater. Roger de Moerloose heeft in de uitgave van De Kempense Genealoog, jaargang 36, 2024, nummer 2, een overzicht opgesteld van deze verwantschappen. Dit artikel is met toestemming van auteur vrijwel integraal in ons tijdschrift opgenomen.

Van zijn hand zijn ook de aan het eind van dit artikel geplaatste vademecums:

- *Vademecum van Latijnse, Nederlandse, Franse, Engelse en Duitse benamingen van bloedverwantschap;*
- *Vademecum om de datum in een doop-, huwelijks- of overlijdensakte te ontcijferen;*
- *Vademecum om het uur in een doop- of overlijdensakte te ontcijferen;*
- *Vademecum voor relatieve tijdsbepaling in doop-, huwelijks- of overlijdensakten;*
- *Vademecum voor de kerkelijke terminologie binnen het kader van de parochieregisters.*

We hebben allen een biologische afstamming, d.w.z. we zijn allen "**kind van ...**".

Hierdoor maakt ieder van ons automatisch deel uit van een grotere groep "bloedverwanten", die we ons "voorgeslacht" noemen.

Wanneer we "huwen" worden we "aanverwant" aan de grotere groep bloedverwanten van onze "partner".

Wanneer we bij onze partner "kinderen" hebben, wordt onze groep "bloedverwanten" uitgebreid met wat we ons "nageslacht" noemen.

Uiteindelijk kunnen alle verwantschappen worden weergegeven door:

- hetzij een "**ouder/kind**"-relatie
- hetzij een "**broer/zus**"-relatie.

Hierna willen we nagaan hoe onze naaste verwanten worden genoemd **in het Latijn**. We merken hierbij op dat, in tegenstelling tot in het Nederlands, in het Latijn een erg gedetailleerde terminologie wordt gebruikt, waarbij elke verwantschap een andere naam krijgt. Zo wordt onderscheid gemaakt tussen familie van de vader en familie van de moeder, broers en zussen van vader krijgen een andere benaming dan de broers en zussen van moeder, elk soort neven en nichten krijgt een andere benaming.

Bloedverwanten of magen

De bloedverwantschap of maagschap ontstaat door geboorte, door afstamming van dezelfde voorvader.

We maken hierbij onderscheid tussen:

- een bloedverwant langs vaderszijde is een **agnatus** (in het Nederlands **agnaat** of **zwaardmaag**)
- een bloedverwant langs moederszijde is een **cognatus** (in het Nederlands **cognaat** of **spillemaag**)

Om de verwantschappen aan te duiden gebruiken we een “*arbor genealogica*” (in het Nederlands **stamboom**)

We maken hierbij onderscheid tussen:

- onze **voorzaten: ascendentes**
- onze **nakomelingen: descendentes**

Vertrekkend van onszelf (EGO = het individu, man of vrouw, van waaruit alles bekeken wordt) noemen we onze bloedverwanten:

A. in de rechte stijgende lijn (“in linea recta ascendenti”):

IKZELF			EGO		
mijn ↘		mijn ↘		mijn ↘	
vader	pater	moeder	mater	ouders	parentes
grootvader	avus	grootmoeder	avia	grootouders	avi
overgrootvader	proavus	overgrootmoeder	proavia	overgrootouders	proavi
betovergrootvader	abavus	betovergrootmoeder	abavia	betovergrootouders	abavi
oudvader	atavus	oudmoeder	atavia	oudouders	atavi
oudgrootvader	tritavus	oudgrootmoeder	tritavia	oudgrootouders	tritavi
				verdere voorouders	majores

Onze bloedverwanten in de afdalende lijn zijn: kinderen, kleinkinderen, achterkleinkinderen, kinderen van achterkleinkinderen, kleinkinderen van achterkleinkinderen, achterkleinkinderen van achterkleinkinderen.

Onze bloedverwanten in de opklimmende lijn zijn: ouders (2 in aantal), grootouders (4 in aantal), overgrootouders (8 in aantal), betovergrootouders (16 in aantal), oudouders (= ouders van betovergrootouders, 32 in aantal) en oudgrootouders (= grootouders van betovergrootouders, 64 in aantal).

Onze bloedverwanten in de zijlijn zijn: de afstammelingen van broerskinderen of van zusterskinderen. Ze hebben een gemeenschappelijke stamvader.

Onze verwanten van de zevende graad worden “*nagelmagen*” genoemd. Er wordt aangenomen dat er na de zevende graad geen maagschap meer is.

B. in de rechte dalende lijn ("in linea recta descendenti"):

IKZELF			EGO		
mijn ↗		mijn ↗		mijn ↗	
zoon	filius	dochter	filia	kinderen	filii
kleinzoon	nepos	kleindochter	neptis	kleinkinderen	nepotes
achterkleinzoon	pronepos	achterkleindochter	proneptis	achterkleinkinderen	pronepotes
overachterkleinzoon	abnepos	overachterkleindochter	abneptis	overachterkleinkinderen	abnepotes
(diens zoon)	adnepos	(diens dochter)	adneptis	(diens kinderen)	adnepotes
(diens zoon)	trinepos	(diens dochter)	trineptis	(diens kinderen)	trinepotes
				verdere nazaten	posterii posteriores

C. in de stijgende zijlijn ("in linea collateralis ascendenti"), langs mijn vaderszijde:

IKZELF		EGO	
mijn ↗		mijn ↗	
oom (= de broer van vader)	patruus (patris frater)	tante (de zuster van vader)	amita (patris soror)
oudoom (= de broer van grootvader)	patruus magnus (avi frater)	oudtante (= de zuster van grootvader)	amita magna (avi soror)
overoudoom (= de broer van overgrootvader)	patruus major propatruus (proavi frater)	overoudtante (= de zuster van overgrootvader)	amita major proamita (proavi soror)
(de broer van betovergrootvader)	patruus maximus abpatruus (abavi frater)	(de zuster van betovergrootvader)	amita maxima abamita (abavi soror)

D. in de stijgende zijlijn ("in linea collateralis ascendenti"), langs mijn moederszijde:

IKZELF		EGO	
mijn ↗		mijn ↗	
oom (= de broer van moeder)	avunculus (matris frater)	tante (= de zuster van moeder)	matertera (matris soror)
oudoom (= de broer van grootmoeder)	avunculus magnus (aviae frater)	oudtante (= de zuster van grootmoeder)	matertera magna (aviae soror)
overoudoom (= de broer van overgrootmoeder)	avunculus major proavunculus (proaviae frater)	overoudtante (= de zuster van overgrootmoeder)	matertera major promatertera (proaviae soror)
(de broer van betovergrootmoeder)	avunculus maximus abavunculus (abaviae frater)	(de zuster van betovergrootmoeder)	matertera maxima abmatertera (abaviae soror)

E. in de gelijke zijlijn ("in linea collateralis aequali"):

IKZELF		EGO	
mijn ↗		mijn ↗	
broer	frater	zuster	soror
neef (= de zoon van mijn broer)	fratruelis (fratris filius)	nicht (= de dochter van mijn broer)	fratruelis (fratris filia)
neef (= de zoon van mijn zuster)	sobrinus (sororis filius)	nicht (de dochter van mijn zuster)	sobrina (sororis filia)

NOTA:

Broers en zusters kunnen zijn:

germani: wanneer ze dezelfde vader én dezelfde moeder hebben

consanguinei: wanneer ze alleen dezelfde vader hebben

uterini: wanneer ze alleen dezelfde moeder hebben

F. in de dalende zijlijn ("in linea collateralis descendenti"), langs mijn vaderszijde:

IKZELF		EGO	
mijn ↗		mijn ↗	
neef (= de zoon van vaders broer)	patruelis	nicht (= de dochter van de vaders broer)	patruelis
neef (= de zoon van vaders zuster)	amitinus	nicht (= de dochter van de vaders zuster)	amitina
achterneef (= de zoon van grootvaders broer of -zuster)	proprior sobrinus	achternicht (= de dochter van de grootvaders broer of -zuster)	proprior sobrina

G. in de dalende zijlijn ("in linea collateralis descendenti"), langs mijn moederszijde:

IKZELF		EGO	
mijn ↗		mijn ↗	
neef (= de zoon van moeders broer)	consobrinus	nicht (= de dochter van moeders broer)	consobrina
neef (= de zoon van moeders zuster)	matruelis	nicht (= de dochter van moeders zuster)	matruelis
achterneef (= de zoon van grootmoeders broer of -zuster)	proprior sobrinus	achternicht (= de dochter van de grootmoeders broer of -zuster)	proprior sobrina

NOTA: In het Nederlands hebben we voor “neven en nichten” een aantal specifieke termen:

rechtzweer	volle neef of nicht
anderszweer, andersweer	achterneef, achternicht, neefzoon, neefsdochter, kind van een volle neef of nicht. De grootouders van andersweers zijn broers of zusters.
achterrechtzweer	achterneef, achternicht
derdesweer	achterachterneef
kozijn	zoon van een oom of tante, broer of zuster, neef of nicht
oomzegger	neef
oomzegster	nicht
oomzeggerskind	achterneef

Opmerking van de redactie:

met het Nederlands wordt hier het Middelnederlands (tussen 1200 en 1500) bedoeld.

In Vlaanderen wordt informeel ook het woord kozijn gebruikt, dat vóór 1300 werd ontleend aan het Oudfranse woord cousin.

In het Latijn worden de woorden “nepos en neptis” gebruikt zowel voor kleinzoon en kleindochter als voor neef en nicht.

H. Andere termen:

IKZELF		EGO	
mijn ↗		mijn ↗	
bastaardzoon	spurius (filius)	bastaardochter	spuria (filia)
pleegzoon	alumnus	pleegdochter	alumna

Aanverwanten

Aanverwantschap ontstaat door het huwelijk.

Let op: echtgenoten zijn geen bloedverwanten van elkaar, daarom is er geen aanverwantschap tussen de wederzijdse echtgenoten van twee bloedverwanten.

mijn vrouw (echtgenote) of mijn man (echtgenoot)	marita, uxor maritus, vir	(het echtpaar)	(mariti, conjuges)
mijn schoonvader	socer	mijn schoonmoeder	socrus
de vader van mijn schoonvader	prosocer	de moeder van mijn schoonvader	prosocrus
schoonbroer (broer van de man)	levir	schoonzuster (zuster van de man)	glos
schoonbroer (broer van de vrouw)	sororius	schoonzuster (zuster van de vrouw)	fratria

mijn schoonzoon	gener	mijn schoondochter	nurus
mijn stiefvader (2 ^{de} man van mijn moeder)	vitricus	mijn stiefmoeder (2 ^{de} vrouw van mijn vader)	noverca
mijn stiefzoon	privignus	mijn stiefdochter	privigna

Vademecums

Maak voor jezelf enkele handige overzichten van de termen om steeds bij de hand te hebben:

Vademecum 1: een overzicht van de termen in Latijn, Nederlands, Frans, Engels en Duits

Vademecum 2: voor het ontcijferen van de datum in een akte

Vademecum 3: om het uur te ontcijferen in een doop- of overlijdensakte (Latijn)

Vademecum 4: om de relatieve tijdsbepaling te vertalen in aktes in het Latijn (gisteren, vorige week, etc),

Vademecum 5: voor de vertaling van kerkelijke begrippen in de parochieregisters.

Dit zijn doc.bestanden om zelf af te drukken.

Te downloaden van [onze website](#) op de pagina voor het afdelingstijdschrift onderaan.

Mijn naam is Ger Hinsen, ik ben 66 jaar, gehuwd met Anja Pax en ik heb een dochter met 3 kleinkinderen.

De laatste 25 jaar heb ik gewerkt als ploegleider bij een tweetal recyclingbedrijven. Sinds ca. 6 maanden ben ik vrijgesteld van werk en ga ik rustig op mijn pensioen af.

Zo'n 30 jaar geleden ben ik eens begonnen met stamboomonderzoek hetgeen na enkele jaren stil kwam liggen vanwege drukke werkzaamheden. Nu ik voldoende vrije tijd heb, begon het weer te kriebelen en ben ik gaan kijken hoe ik het stamboomonderzoek het beste weer kon opstarten.

Via een bericht, wat ik op internet vond, werd mijn interesse gewekt voor een beginnerscursus genealogie (stamboomonderzoek) bij de Volksuniversiteit Helmond.

De cursus, geleid door Karel Spee, bestuurslid van NGV Kempen- en Peelland, was een echte eye opener, wat is er veel veranderd in 30 jaar.

Velen (veelal vrijwilligers) hebben zéér zéér veel gedigitaliseerd, waar ik 30 jaar geleden nog naar het archief moest kan ik nu, door middel van professionele zoeksites, héél veel vinden achter mijn laptop.

De cursus, in een ongedwongen en gezellige sfeer, heeft mij dan ook aardig op weg geholpen.

Ondanks het vele wat ik vind en heb geleerd loop je toch tegen vragen aan en zocht ik wat ondersteuning, dus besloot ik om (wederom) lid te worden van NGV-afdeling Kempen-

en Peelland.

Er werden enkele lezingen gehouden waar ik veel van opgestoken heb en die mij verder op weg hielpen, zoals een lezing over zoeken in België door André van Damme, hetgeen mij goed op weg hielp.

Inmiddels heb ik zo'n 1800 namen in het stamboomprogramma Aldfaer zitten.

Voornamelijk ben ik op zoek naar Hinsen in Duitsland, Hoogers in Waalre, Pax in Borkel en Schaft, Clevén in Valkenswaard, van der Looij in Veldhoven, van Beerendonk in Oirschot, Davits in Budel en Reemers in Weert.

Omdat men op zoek was naar enige ondersteuning in het bestuur van Kempen en Peelland en men inmiddels wist dat ik veel vrije tijd had, werd mij gevraagd of ik wat zou kunnen helpen.

Dat lijkt me leuk en leerzaam en daarom heb ik me aangemeld om te kijken of ik wat ondersteuning kan bieden.

Hopelijk tot ziens bij Kempen- en Peelland in wijkcentrum 't Trefpunt.

Publiceren in De Twee Kwartieren

Een van de slogans van de NGV is "Ontdek je eigen verhaal". En dat is wat wij genealogen doen, het verhaal ontdekken van onze ouders en voorouders.

In ons blad kunt u dat eigen verhaal kwijt. De mooie, spannende verhalen over het voorgeslacht, de familie verhalen die toch vaak niet helemaal waar waren, de drama's in de familie, de helden en de criminelen, de goede tijden van vrede en voorspoed en de zware tijden van oorlog en rampen. Dat kunnen ook verslagen zijn van hoe u hordes moest overwinnen om verder te komen, van de verre reizen naar de plaats waar de voorouders vandaan kwamen die ooit naar ons land emigreerden. Het kunnen tips zijn voor de medegenealogen om nieuwe bronnen of speciale archiven aan te boren.

Waar moet een artikel aan voldoen?

Er moet een duidelijk verband zijn met de genealogie, het gaat over uw voorgeslacht of over hoe we onze hobby bedrijven. Uw artikel kan over onze regio gaan maar ook over ver daar buiten, want onze leden of hun voorouders komen vaak zelf uit uit een andere streek, of uit een ander land of continent. Het artikel beschrijft de personen uit uw voorgeslacht maar gaat zeker ook over de leefomstandigheden in brede zin. Artikelen over hoe je allerlei gegevens kunt vinden en verwerken, worden door onze lezers

ook altijd zeer gewaardeerd. Uw artikel is nog niet eerder gepubliceerd. Uiteraard helpt de redactie u om uw artikel zo nodig te verbeteren of aan te passen. In het algemeen plaatsen we de artikelen ongewijzigd en eventuele wijzigingen gaan in overleg met de auteur.

Hoe levert u het artikel aan?

De meesten van onze schrijvers maken prachtige Word-documenten. Dat mag, maar het is echt niet nodig want ons blad wordt vormgegeven met het DTP-pakket Scribus. Uw kopij wordt zonder opmaak overgezet. Dus elk tekstformaat is goed. Voetnoten **niet** linken in de tekst.

De afbeeldingen mag u in de tekst plaatsen, maar om scherpe afbeeldingen te krijgen ontvangen we de afbeeldingen liever ook afzonderlijk. Hoe hoger de **resolutie** van de afbeelding, hoe beter.

Uiteraard is de afbeelding vrij van rechten.

Inzending per e-mail: redactie-kpl@ngv.nl

Auteurskopie

Uw verhaal bereikt onze 250 lezers en u ontvangt van ons als auteur een PDF van uw artikel met een omslag van De Twee Kwartieren met daarop een afbeelding uit uw artikel.

Deze PDF kunt u geheel naar eigen inzicht printen, laten drukken of digitaal verzenden naar familie en vrienden.

Ledenbijeenkomsten

Tenzij anders aangegeven vinden alle bijeenkomsten plaats op dinsdag in zaal 2 van 't Trefpunt, Belgiëplein 20, 5628 XJ EINDHOVEN. Zaal open 19.30 uur, begin lezing 20.00 uur. De data en mogelijke sprekers en onderwerpen staan voor zover bekend in de [Agenda op de KPL-website](#).

Ledenavond met lezing 10 september

Lezing: 350 jaar protestanten in de Peel
Spreker: Henk Roosenboom
Plaats: 't Trefpunt zaal 2
Tijd: zaal open 19.30, aanvang lezing 20.00 uur.

Hoewel er al in de 16de eeuw in Brabant protestanten voorkwamen, is er pas vanaf de 17de eeuw sprake van protestantse gemeenten, ook in het gebied van de Peel. Na de vrede van Munster in 1648 werd Brabant een onderdeel van de Republiek en werd het calvinisme de officiële publieke religie. Ondanks de bevoordeling van de protestanten op alle gebieden, bleef het aantal hervormden in Brabant klein. Maar halverwege de 19de eeuw veranderde dat toen Jan en Nicolaas van de Griendt startten met de grootschalige vervening van de Peel. Daarbij werden aparte nederzettingen gesticht: Helenaveen en Griendtsveen. Vreemdelingen kwamen naar Deurne om te werken in de Peel: uit Duitsland (de "Poepen") uit Drenthe, Overijssel, Friesland en Groningen

("Oliekenten"). Een groot aantal was protestant en, hoewel de meesten seizoenarbeiders waren, waren er ook die zich definitief vestigden in Deurne. Voor die protestanten moesten voorzieningen getroffen worden: een kerkje, een predikant, een school. De verhouding met hun katholieke dorpsgenoten was vaak moeilijk. Waren het vóór 1795 de katholieken die zich "onderdrukt" voelden, nu waren het de protestanten die zich vaak als tweederangs burgers behandeld voelden. Naast de sociaal-economische omstandigheden en de moeilijkheden die zij ondervonden komt ook de relatie met de katholieken aan de orde. Uiteraard wordt de lezing toegelicht met vele afbeeldingen.

Henk Roosenboom is historicus en heeft diverse boeken geschreven waaronder "*Ontvoerd of gevlucht?*" over de zaak Sophia Alberts en "*De 'Grouwelyke misdaad' van een Surinamse plantagehouder en zijn dochter. Een achttiende-eeuwse incestzaak*".

Nederlands-Hervormde kerk Deurne

Ledenavond 8 oktober: SamenDoeAvond

Vorig jaar hebben we voor de eerste keer een avond gehouden waarbij leden met elkaar een aantal genealogische puzzels konden oplossen. Ook dit jaar willen we weer iets soortgelijks doen. Het programma voor de avond bestaat uit twee delen. Voor de pauze gaan we ons bezig houden met de puzzels die speciaal voor deze avond bedacht zijn. Het antwoord is bekend bij de makers, en uiteindelijk vindbaar voor iedereen. Na de pauze ligt de nadruk op puzzels, problemen en andere vraagstukken die enkele van ons in de praktijk zijn tegengekomen. Dit doen we in de vorm van Stamboomkwartetten, een nieuwe activiteit van onze vereniging waarover u in dit blad meer kunt lezen.

De deelnemers aan deze avond worden in groepjes ingedeeld. Allereerst zoeken ze samen naar een oplossingsstrategie en daarna zoekt ieder op zijn eigen laptop naar de oplossing. Iedere deelnemer doorloopt daarmee het hele zoekproces. Het is geen wedstrijd, het gaat er niet om wie het snelste klaar is. Maar juist om elkaar verder te helpen, beginners en gevorderden kunnen van elkaar leren.

Het tweede gedeelte heeft een ander karakter. Bij de problemen die hier voorgelegd worden is de oplossing nog niet bekend. Ook hoeft die oplossing niet gevonden te worden. Het gaat veel meer over het doen van suggesties over hoe iemand het onderzoek weer vlot kan trekken. Twee weten meer dan één, laat staan wat drie of vier mensen weten.

Voor dit eerste gedeelte is de laptop dus noodzakelijk. Zorg ervoor dat deze opgeladen is of breng anders een netvoeding mee. Ook is het handig om pen en papier mee te nemen voor wat aantekeningen. De organisatie zorgt voor stekkerblokken per tafel en kaartjes met wifi-gegevens. Eventuele problemen met inloggen, internet en dergelijke worden door de begeleiders opgelost.

Aanmelding

Aangezien een en ander klaar gezet moet worden en er maar een beperkte ruimte is, vragen wij om u voor deze activiteit aan te melden. In principe is er voor 24 personen plaats maar bij een grotere aanmelding wordt er naar een oplossing gezocht.

Aanmelden kan via de link activiteiten-kpl@ngv.nl

Ledenavond 12 november: Lezing door Robert Philippo

Op 12 november vind de halfjaarlijkse ledenvergadering plaats. Na het officiële gedeelte wat om 19.30 begint volgt om 20.00 uur een lezing met de titel: **"Via het zaad van Karbaat naar de onbekende soldaat"**.

De drie G's: Genealogie-Genetica-Geschiedenis, zijn de ingrediënten van de lezing van Robert Philippo die gaat over zijn onbekende voorouders. Een trilogie waar men hem, zoals hij zelf zegt, 's-nachts wakker voor kan maken. Waar gaat het over? Dit is het spannende onderzoekverhaal naar een onbekende vader van twee eeuwen terug. Een verhaal dat gaat over verrassingen in de genealogie, genetica en geschiedenis. Het geheel speelt zich af in Haarlem tijdens de Bataafse Republiek in 1801 waar Neeltje PHILIPPO als ongetrouwde moeder bevalt van haar zoon Abraham. Een avontuurlijke rollercoaster door de tijd met verschillende onderzoekstechnieken met verrassende uitkomsten, de rol van de ambachtelijke fertilitateitsarts Jan Karbaat hierin en de bewegingen van de Bataafse Rijdende Artillerie.

Genealogen hebben soms te maken met een blokkade in de stamboom, deze vastlopers zijn een grote ergernis maar het gebeurt ook wel eens dat er zich onverhoopt kansen voordoen die het mogelijk maken door te breken. Die kansen komen soms uit vreemde hoeken of gaten waar je ze niet verwacht, soms komt dat plotsklaps uit de huidige tijd, soms uit twee eeuwen terug. Zo gebeurt dit ook in deze ca-

sus. En opeens blijken vele hulpmiddelen samen de sleutel tot de oplossing te zijn, zoals de voorvader met de veranderde achternaam, of met DNA van veel mensen die opeens matchen via jouw onbekende voorvader, maar ook de militaire geschiedenis die de route naar het garnizoen van de onbekende soldaat aangeeft. En dan, als je als genealoog alles op een rijtje zet en opeens blijkt dat je een mogelijke oplossing hebt dan komt dat Eureka gevoel.

Robert Philippo is genealoog, geneticus en historicus. Oprichter van PhilGene Pays-Bas, Étude PhilGene Pays-Bas en PhilGene Franco Pays-Bas. Gespecialiseerd in Nederlands, Belgisch en Frans onderzoek.

Hij is oudvoorzitter en lid van de [NGV](#), lid van [Familiekunde Vlaanderen](#), lid van het [Forum van Weppes en Flandre](#), lid van de [International Society of Genetic Genealogy \(ISOGG\)](#), lid van de [Amerikaanse Association of Professional Genealogists](#) en projectleider van DNA-groep Franco Pays-Bas bij de DNA bedrijven [Family Tree DNA](#) en [MyHeritage](#).

Stamboomkwartet ... Doe mee!

Nieuw: Verrijk je familiegeschiedenis in een Stamboomkwartet!

Ben je gefascineerd door je familiegeschiedenis, maar weet je niet goed hoe je moet beginnen? Of ben je al een ervaren genealoog die graag kennis en ervaringen wil delen? Of zit je vast en zoek je een manier om verder te komen? Dan is een Stamboomkwartet precies wat je zoekt!

Stamboomkwartetten is een uniek initiatief van de afdeling Kempen- en Peelland van de Nederlandse Genealogische Vereniging.

Het brengt enthousiaste stamboomonderzoekers samen in kleine, gerichte groepen van vier personen die vier keer bij elkaar komen. Of je nu een beginner bent of al jaren bezig bent met je familiestamboom, Stamboomkwartetten biedt een platform om te leren, te delen en samen de uitdagingen van genealogisch onderzoek aan te gaan.

Hoe werkt het?

Meld je aan (zie mailing volgende week aan alle leden van de afdeling) en geef je voorkeuren op. Hierin vragen we naar je ervaring, interesses en doelen op het gebied van stamboomonderzoek. Op basis van jouw antwoorden stelt de afdeling KPL zorgvuldig geselecteerde kwartetten samen. Zo kom je in een groep terecht met mensen die vergelijkbare interesses en uitdagingen hebben.

Je ontvangt begin oktober een mail met daarin de samenstelling van jouw kwartet. Jouw kwartet komt vier keer bijeen. De data, locaties en het format van deze bijeenkomsten bepalen jullie zelf, wat maximale flexibiliteit garandeert.

Om je op weg te helpen geven we wat hints, maar uiteindelijk bepaalt ieder kwartet zelf de plaats, inhoud en structuur van de bijeenkomsten. Tijdens die bijeenkomsten wissel je ervaringen uit, bespreek je onderzoeksmethoden, deel je successen en help je elkaar bij het overwinnen van obstakels in je stamboomonderzoek. Kom je er samen niet uit? Geen probleem! Experts van de afdeling KPL staan klaar om jullie te ondersteunen bij lastige vragen of uitdagingen.

Waarom deelnemen aan Stamboomkwartet?

- **Persoonlijke aandacht:** In een kleine groep van vier personen is er volop ruimte voor jouw specifieke vragen en uitdagingen.
- **Netwerken:** Bouw waardevolle contacten op met andere stamboomonderzoekers.
- **Kennisdeling:** Leer van de ervaringen en inzichten van je medekwartetleden.
- **Motivatie:** De regelmatige bijeenkomsten (bijv. eens per maand) houden je gemotiveerd en gefocust op je onderzoek.

- Flexibiliteit: Bepaal samen met je kwartet hoe en wanneer jullie bijeenkomen.
- Expertondersteuning: Profiteer van de kennis en ervaring van de KPL-afdeling wanneer nodig.

Of je nu wilt ontdekken wie je betovergrootouders waren, op zoek bent naar dat ene ontbrekende document, of gewoon je passie voor familiegeschiedenis wilt delen met gelijkgestemden, Stamboomkwartet biedt de ideale omgeving om je genealogische reis voort te zetten.

Klaar om je familiegeschiedenis naar een hoger niveau te tillen?

Meld je dan nu aan voor een Stamboomkwartet!

Vul de vragenlijst in en maak deel uit van deze unieke ervaring.

Samen ontrafel je de mysteries van het verleden en ontdek je het verhaal van jouw familie.

Stamboomkwartet: Omdat vier hoofden meer weten dan één!

Volgende week is er een mailing, de Stamboomkwartetten worden eind september samengesteld en gaan in oktober 2024 van start. Meld je aan en ga verder met je reis door je familiegeschiedenis!

Namens de activiteitencommissie volgens ontwerp van Gertjan Keesmans

Digitale producties

Webinar en digitale lezingen

Op ons [Youtubekanaal detweekwartieren](#) zijn nu drie video-producties beschikbaar. Deze video's zijn openbaar en voor iedereen te bekijken.

Wilt u een videoproductie maken op genealogisch gebied neem dan [contact op met het afdelingsbestuur](#). U krijgt technische ondersteuning bij het publiceren van de video.

De nu beschikbare video producties zijn:

Webinar stamboomonderzoek

Dit is onze eerste eigen productie met een introductie op het opzetten van je stamboom.

Te bekijken via [deze link in uw browser](#)

Digitale lezing Open Archieven

Eind maart 2021 was de digitale lezing van Bob Coret over

Open Archieven. Nog steeds te volgen op [deze weblink](#).

Digitale lezing Kadaster Archiefviewer

In mei presenteerden we de digitale lezing van Arnout van Erp over de Kadaster Archiefviewer. Zeer aanbevolen voor degenen die in het kadaster zoeken, zowel in de archieven als via het abonnement op de Archiefviewer van onze afdeling. (Zie [hier voor nadere informatie](#) over het gebruik van ons abonnement).

Voor het volgen van de lezing ga [naar deze weblink](#).

Mededelingen

Toekomst

De werkgroep bibliotheek heeft een begin gemaakt met het scannen van onze boeken, waarbij we de voorrang geven aan de antiquarische boeken. Een 17-tal boeken zijn al gescand. Naast het veilig stellen voor het nageslacht, is een bijkomend voordeel dat de tekst nu volledig via OCR toegankelijk is gemaakt. We zijn nog aan het onderzoeken hoe we de scans, de wettelijke regels in acht nemend, toegankelijk kunnen maken voor onze leden. Scannen is een tijdrovende bezigheid, daarom doen we een oproep aan leden die de beschikking hebben over een boekenscanner om ons te ondersteunen. Leden die graag een bepaald boek gedigitaliseerd willen hebben kunnen een verzoek doen.

Uitleen en scannen

De lezingen worden meestal weer gehouden in de ruimte van de bibliotheek. Voor en na de lezing en in de pauze is de bibliotheek geopend voor de uitleen en is er de gelegenheid om in de boeken te neuzen. Mocht je een boek of CD willen lenen maar niet naar een lezing kunnen komen, neem dan contact op met [de bibliothecaris](#). Let op: wij hebben een nieuw e-mailadres voor de bibliotheek:

bibliotheek-kpl@ngv.nl.

Na afspraak zijn er eventueel mogelijkheden om op een an-

der moment te komen zoeken, of je geeft een boek- of CD-nummer op en we zorgen dat het boek voor je beschikbaar is. De catalogus vindt u op [onze internetpagina bibliotheek](#).

Aankondigingen van nieuwe aanwinsten

Vanwege het uitfaseren van de afdelingsbibliotheek worden er geen nieuwe boeken meer aangeschaft. Er zal hier dan ook alleen bij uitzondering nog melding gemaakt worden van nieuwe boeken of media.

Onze cursussen en workshops - algemene informatie

Cursussen algemene informatie

De cursussen worden per jaar gepland op vaste data maar ze gaan pas door bij voldoende aantal inschrijvingen. Het maximum aantal deelnemers voor een cursus is tien, de cursus gaat door bij minimaal zes deelnemers.

Het cursusbedrag van de door NGV-KPL gegeven cursussen is gebaseerd op het kostendekkend zijn van een cursus..

Niet-leden betalen een toeslag.

De cursussen **via de Volksuniversiteit** hebben een vaste prijs voor alle deelnemers.

Je kunt je op elk moment aanmelden.

Aanmelden en informatie: via [de cursuscoördinator](#).

Na de aanmelding krijgen de deelnemers een bevestiging van de cursuscoördinator.

Als het minimumaantal deelnemers bereikt is, krijg je nader bericht over de betaling en dergelijke.

Staat de cursus die je wilt volgen nog niet gepland, je kunt je altijd al vast aanmelden als belangstellende.

Je kunt ook suggesties doen voor een nieuw type cursus.

Voor nadere informatie over deze cursussen, zie de betreffende pagina's op onze afdelingswebsite:

<https://www.ngv-afdelingen.nl/kpl/cursussen/>

Workshops algemene informatie

De workshops zijn gericht op het oefenen van praktische vaardigheden in het genealogisch onderzoek. Het is niet de bedoeling praktische zoekvragen van de deelnemers te beantwoorden. Het doel is het verbeteren van de zoekvaardigheid door te oefenen met de algemene en vooral met de meer geavanceerde zoekmethoden.

De workshops zijn "hands-on". De deelnemers brengen hun eigen apparatuur, laptop met voeding, mee.

De workshops worden intensief begeleid en door het gebruik van laptops zijn er tafels nodig. De groepsgrootte is daarom beperkt tot 16 personen. Deelname is gratis voor onze leden. Aanmelding via [het secretariaat](#)

Workshops van de afgelopen jaren waren:

Zoeken met WieWasWie,
Zoeken in Familysearch,
Zoeken in het BHIC,
Zoeken in Delpher,
Zoeken op Internet,
Zoeken naar Huwelijkse bijlagen
Workshop Transkribus
Workshop Zoeken in België

De volgende workshop is: **Zoeken in de militaire stamboeken** op 25 september, 14.00 - 16.00 in 't Trefpunt

Cursussen en workshops van NGV- KPL najaar 2024

In het beleidsplan van de NGV staan educatie en advies bij het stamboomonderzoek centraal.

Onze afdeling vult dit in met de ledencontactdagen, de stamboomcafés, onze cursussen en workshops.

Dit programma breiden we gestaag uit met nieuwe workshops en nieuwe stamboomcafés in ons afdelingsgebied.

En opnieuw een beginnerscursus in Helmond.

Er komt een nieuwe cursus in 2025 met als titel: Van Stamboom naar Familiegesciedenis via de [HOVO \(Hoger Onderwijs Voor Ouderen\)](#), docent Anton Neggers.

Er komt in het najaar nog een workshop: Zoeken in de militaire stamboeken

Voor het komende seizoen tot de wintervakantie zijn de volgende cursussen en een workshop gepland om onze kennis en vaardigheden uit te breiden en te verdiepen.

- Op 25 september de workshop Zoeken in de militaire stamboeken
- Op 9 oktober de cursus Genealogie voor beginners te Eindhoven (5 sessies)
- Op 11 oktober de cursus Aldfaer I (3 sessies),
- Op 30 oktober de cursus Paleografie (8 sessies),
- Op 1 november de cursus Genealogie voor beginners te Helmond (5 sessies)

Voor nadere informatie: [e-mail cursuscoördinator](#)

De agenda op onze website: www.ngv-afdelingen.nl/kpl/

NGV kenniscentrum Genealogie

Workshop Zoeken in de militaire stamboeken op 25 september

De militaire stamboeken zijn een rijke bron voor de genealogie. Je vindt daar allerlei gegevens van je voorouders. Soms ook met signalement. Als ze tenminste in militaire dienst waren.

De stamboeken dateren van na 1815.

In deze workshop zal Ben Bal je laten zien hoe je deze niet altijd makkelijke gegevens kunt vinden.

- Docent:** Ben Bal
Datum: 25 september
Tijd: 14.00 tot 16.00
Plaats: 't Trefpunt zaal 3
Inschrijving: vooraf noodzakelijk wegens het maximum aantal deelnemers van 18:
secretaris-kpl@ngv.nl
Deelname: gratis, leden NGV-KPL hebben voorrang bij de plaatsing
Meebrengen: laptop met voeding, schrijfmateriaal

The image shows a page from a military service book (stamboek) with a table structure. The table has several columns, including 'NAMES en TOEGANEN', 'RANGEN en GRADE', and 'TOEGANEN en GRADE'. The text is handwritten in cursive. The page is numbered '7' in the top left corner. The table contains several rows of data, including names like 'Van der', 'Van der', 'Van der', 'Van der', and 'Van der'. The text is dense and difficult to read due to the handwriting.

Cursus stamboomonderzoek voor beginners in Eindhoven start op 9 oktober

Deze cursus wordt verzorgd door de **Volksuniversiteit regio Eindhoven en het RHCE** in samenwerking met de NGV-afdeling Kempen- en Peelland. Er bestaat namelijk veel interesse voor stamboomonderzoek waardoor de Volksuniversiteit en het RHCE deze beginnerscursus ook op hun programma hebben geplaatst.

Met onder andere als onderwerpen:

Inleiding in de genealogie

De eerste opzet van een stamboom, genealogische schema's; primaire bronnen; Burgerlijke Stand (vanaf 1811) DTB registers (tot 1810).

Stamboomonderzoek

Genealogische databanken op het internet (BHIC, RHCE, Wiewaswie), Genealogische computerprogramma's (Aldfaer en GensDataPro). Zoekstrategieën en bewijsvoering

Van stamboom naar familiegeschiedenis

De aankleding van een stamboom; secundaire bronnen: Bevolkingsregisters, hoofdelijke omslag vanaf 1811; Belastingregisters (voor 1810), digitale bronbewerkingen in Nederland en België

Rechterlijke en notariële archieven

Authentieke akten; rechtshandelingen; schepbank en notaris; rondleiding in het RHCE archief

Bijzondere bronnen en publicaties

Militieregisters, Patentregisters, Verklaringen van overlijden (vanaf 1811); Criminele rechtspraak; Cijnsregisters; Verpondingsregisters (voor 1810); bezoek aan archieven; het publiceren van een genealogie.

De cursus start op **woensdagmiddag** 9 oktober en wordt gehouden op 5 woensdagmiddagen van 13.30 uur – 16.00 uur in het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven, Raiffeisenstraat 18. Op 23 oktober is er geen bijeenkomst vanwege de herfstvakantie.

Het RHCE is gelegen in het centrum van Eindhoven, op 10 minuten lopen van het Centraal Station. Het RHCE is vanaf een half uur voor aanvang open. Er is een groot parkeerterrein nabij het RHCE. Let op: **Parkeren is op eigen kosten**

Docent: Anton Negers

Kosten: € 99

Anmelden: via de website van de Volksuniversiteit: vu-eindhoven.nl

Opmerking: U dient zelf uw laptop en oplaadsnoer, pen en papier voor notities mee te brengen.

Cursus Aldfaer I start op vrijdag 11 oktober

Aldfaer is het bekende gratis genealogieprogramma. Het is geheel toegesneden op het stamboomonderzoek in Nederland. Voor nadere informatie: [Web site Aldfaer](#).

Aldfaer I

Aldfaer I Deze cursus is gericht op de beginnende gebruiker of de gebruiker met enige ervaring met het genealogische programma Aldfaer.

Onderwerpen zijn onder andere:

- installatie,
- start met de stamboom,
- werken met Gedcom en MyHeritage,
- koppelen van afbeeldingen en documenten,
- het maken van rapporten en overzichten.

Docent: Johan van Hassel

Data en tijden:

Deze cursus start op **vrijdag 11 oktober** en wordt gehouden op drie vrijdagmiddagen van 13.30 – 16.30 in Buurtcentrum 't Trefpunt, Belgiëplein te Eindhoven, data: 11/10, 18/10, en 25/10.

Er is voldoende gratis parkeer-gelegenheid aanwezig.

Kosten:

Voor NGV leden: € 30,00 - Voor niet-NGV leden: € 45,00
Leden van NGV-KPL hebben voorrang bij de plaatsing

Aanmelden:

per e-mail: bij de cursuscoördinator [e-mail](#)

Breng mee: laptop met laadsnoer en notitieblok.

Tijdens de cursus wordt een **overzichtelijke hand-out** uitgereikt, zodat u notities kunt maken en de stof later nog eens rustig kunt doornemen

Opmerking: De cursus gaat door en is voltekend. Je kunt je nog steeds aanmelden. Je wordt dan op de wachtlijst geplaatst voor als er deelnemers uitvallen.

ALDFAER

Cursus Paleografie start op woensdag 30 oktober

Gecombineerde cursus Paleografie I en II

Zoals eerder in ons verenigingsblad De Twee Kwartieren vermeld, is na overleg met de deelnemers en de cursusleider er de voorkeur aan gegeven om de cursus Paleografie voor beginners en voor gevorderden te combineren in één cursus. De cursus bestaat nu uit 8 cursusmiddagen.

Cursusleider Ben Bal, introduceert en begeleidt u graag in de wereld van het oudschrift. U krijgt tijdens de cursus - telkens na de lessen - per e-mail uw huiswerk voor de volgende les toegestuurd zodat u zich optimaal kunt voorbereiden. De cursus start op woensdag 30 oktober en wordt gehouden

op 8 woensdagmiddagen van 13.30 uur – 15.30 uur in het Buurtcentrum Het Trefpunt, Belgiëplein te Eindhoven. Er is voldoende (gratis) parkeergelegenheid aanwezig.

Kosten:

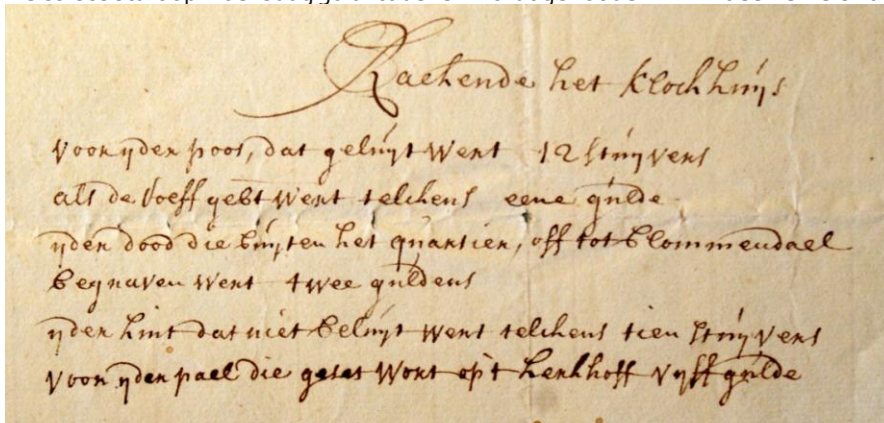
Voor NGV leden € 64,00.

Voor niet NGV leden: € 88,00

Aanmelden: per e-mail bij de cursuscoördinator: [e-mail](#)

De inschrijving is geopend. Bij het minimum aantal deelnemers van 6 gaat de cursus door.

Bij overintekening kom je op de wachtlijst voor als er deelnemers afzeggen. Leden van NGV-KPL worden bij voorrang geplaatst

Cursus Genealogie voor beginners te Helmond start op 1 november

In samenwerking met de Nederlandse Genealogische Vereniging (Afdeling Kempen- en Peelland) en het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven biedt de Volksuniversiteit van Helmond deze cursus aan.

In 5 lessen gaan we in op alles wat er komt kijken bij het opzetten van een familie-stamboom. De cursus is bedoeld voor beginners en voor diegenen die al eens gestart zijn, maar het onderzoek weer willen oppakken.

Les 1: Inleiding in de genealogie: de eerste opzet van een stamboom, genealogische schema's, primaire bronnen: Burgerlijke stand (vanaf 1811), Doop-, trouw- en begraafboeken (tot 1810)

Les 2: Stamboomonderzoek: genealogische databanken op Internet (BHIC, RHCE, Wiewaswie), genealogische computerprogramma's (Aldfaer, GensData, Family Historian), zoekstrategieën en bewijsvoering

Les 3: Van stamboom naar familiegeschiedenis: de aankleding van een stamboom. Secundaire bronnen: Bevolkingsregisters, Hoofdellijke omslag (vanaf 1811) Belastingregisters (voor 1810), digitale bronbewerkingen in Nederland en België

Les 4: Rechterlijke en notariële archieven: authentieke akten, rechtshandelingen, schepenbank en notaris. Tevens zal

Loes Heuvelmans van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) vertellen over het regionaal archief.

Les 5: Bijzondere bronnen en publicatie: bijzondere bronnen: Militieregisters, Patentregisters, Verklaringen van overlijden (vanaf 1811), Criminele rechtspraak, Cijnsregisters, Verpondingsregisters (voor 1810), bezoek aan archieven, het publiceren van een genealogie

Na afloop van de cursus zal er voor de deelnemers de mogelijkheid zijn om deel te nemen aan een excursie met rondleiding door het archief bij het RHCE in Eindhoven.

Docent: Karel Spee

Kosten: € 100

Anmelden: Via de website van de Volksuniversiteit:

[Volksuniversiteit Helmond](#)

Opmerking: U dient zelf uw laptop en oplaadsnoer, pen en papier voor notities mee te brengen.

Adres:

VU Helmond Westwijzer
Cortenbachstraat 70
5707 TJ Helmond

Onderlinge ondersteuning en advies

Stamboomcafés

Onze afdeling biedt al jaren stamboomcafés aan aan onze leden en bezoekers van een aantal bibliotheken en instellingen. Dat betekent dat je regelmatig buiten de vakanties wel een of twee gelegenheden had om je onderzoeksvragen aan onze adviseurs stamboomonderzoek voor te leggen. Onze partners zijn de bibliotheken van Veldhoven, Geldrop, Best, Son en Breugel, Eersel, Oirschot, Valkenswaard, Waalre, Someren, Deurne en Helmond en het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE). **Nieuw:** in Best en Valkenswaard zal het stamboomcafé starten met een korte introductie in het stamboomonderzoek.

Coördinatie van de stamboomcafés

De coördinatie van de stamboomcafés wordt uitgevoerd door Monique Vervest ([e-mailadres](mailto:monique@stamboomcafes.nl)).

Data stamboomcafés tot 2025

Tot januari 2025 kun je met je vragen over je vooroorouders, over computerprogrammatuur, etc, etc, weer bij onze adviseurs terecht op de volgende plaatsen en tijden:

Augustus 2024

zaterdag 31-08 Veldhoven Bibliotheek 11-13 h

September 2024

zaterdag 07-09 Helmond Bibliotheek 11-13 h

zaterdag 14-09 Oirschot Bibliotheek 10.30-12.30

zaterdag 21-09 Best Bibliotheek 10.30-12.30

zaterdag 28-09 Deurne Bibliotheek 10.30-12.30

Oktober 2024

donderdag 10-10 Waalre Bibliotheek 14-16 h

zaterdag 12-10 Son en Breugel Biblioth. 11.30-13.30

zaterdag 19-10 Eersel Bibliotheek 10.30-12.30

November 2024

zaterdag 02-11 Someren Bibliotheek 10.30-12.30

zaterdag 09-11 Veldhoven Bibliotheek 11-13 h

vrijdag 15-11 RHCE Eindhoven 13.30-15.30

zaterdag 16-11 Geldrop Bibliotheek 11.30-13.30

zaterdag 30-11 Valkenswaard Biblioth. 10.30-12.30

Op [onze website](#) vind je nog nadere informatie over de adressen van de bibliotheken en het RHCE

Advies en ondersteuning

Het spoor bijster

Hebt u een vraag waar u geen antwoord op weet, kortom: bent u het spoor bijster, stuur dan een mailtje naar:

redactie-kpl@ngv.nl

We zullen op zoek gaan naar de juiste kennis en deskundigheid om uw mail van een antwoord te voorzien, onder voorwaarde dat we vraag en antwoord mogen publiceren in De Twee Kwartieren. En komen we er zelf niet uit, dan publiceren we uw vraag in de hoop dat een van onze lezers u op weg kan helpen met het antwoord.

Leden met specifieke deskundigheid

Velen van onze leden hebben door hun jarenlange ervaring met het stamboomonderzoek specifieke deskundigheid opgebouwd waar anderen veel baat bij kunnen hebben. De volgende leden bieden zich aan en we hopen dat er zich veel anderen zullen melden met hun specifieke deskundigheid.

Je kunt per e-mail je specifieke vraag voorleggen aan:

[Theo van Rooijen](#) voor het transcriberen van akten in Duits oud schrift. [Dik Jager](#) voor onderzoek in Groningen met name in Oldambt voor 1900 en de familienaam Jager in Groningen. [Peter Roosenboom](#) voor onderzoek in de regio Nijmegen, Wijchen, Mook, Cuijk, Boxmeer, Groesbeek, Gennep, Bergen (Lb) en in Duitsland: Kleef, Goch, Kalkar.

[Ger Jan Bömer](#) kan je verder helpen met vragen over onderzoek in de Achterhoek en Twente, vanaf rond 1550

Denk ook aan het lezen en interpreteren van de katholieke doop-, trouw- en begraafakten in het Latijn en het lezen en interpreteren van de Franstalige akten uit de Franse tijd:

[Theo van Rooijen](#) en
[Peter Roosenboom](#)

Hulp bij je genealogieprogramma

GensDataPro	André Van Damme	e-mailadres
Aldfaer	Johan van Hassel	e-mailadres
Reunion	Tony Klomp	e-mailadres
PRO-GEN	Ben Bal	e-mailadres
GRAMPS & Linux	Peter Roosenboom	e-mailadres
Webtrees	Peter Roosenboom	e-mailadres
Family Historian	Karel Spee	e-mailadres
Mac Apple	Tony Klomp	e-mailadres
Linux & Webtrees	Ger Jan Bömer	e-mailadres

Gebruik KadasterArchiefViewer

KadasterArchiefviewer

Sinds 1 juni 2021 heeft NGV-afdeling Kempen- en Peelland een eigen KadasterArchiefviewer-account! Met dit account kunt u als lid van onze afdeling kosteloos vanuit huis historisch onderzoek doen in de Kadastrale archieven. Het Kadaster geeft informatie over de percelen, de eigenaren en de landmetingen van 1832 tot heden.

bron foto: GEN. magazine CBG

Hoe werkt het?

Het abonnement wordt beheerd door Carola Cauven-van Balkom. Wanneer u interesse hebt, stuurt u een e-mail naar publicrelations-kpl@ngv.nl. In die mail vermeldt u uw naam en lidmaatschapsnummer. U krijgt vervolgens een mail te-

rug met daarin de inloggegevens voor de KadasterArchiefviewer. Omdat we met dit abonnement als vereniging beschikken over maar drie gelijktijdige accounts krijgt u de toegang voor twee weken. Mochten er al aanmeldingen vóór de uwe zijn, dan komt u automatisch op de wachtlijst te staan en ontvangt u bericht wanneer u aan de beurt bent en toegang krijgt.

Het gebruik van de KadasterArchiefviewer is verre van simpel. De oogst is echter vaak zeer rijk!. Het loont zeker de moeite om eerst de videolezing van Arnoud van Erp te volgen in ons Youtubekanaal. [Zie hier voor de toegang.](#)

Je kunt ook dit informatief artikel downloaden over de KadasterArchiefviewer van Ad van Liempt op de site van Brabantsheem: [link](#)

Zie ook de informatie [op de site van het Kadaster.](#)

In het nummer van De Tweekwartieren van september 2021 werd op pagina 9 [het HisGisproject](#) beschreven. Afhankelijk van in welk deel van Nederland u onderzoek doet, kan dat veel ondersteuning bieden.

Van Brabant is [Breda en omgeving](#) verwerkt, een deel van [midden-Brabant](#) en een deel van [Oost-Brabant](#), dat een grote overlap heeft met onze regio Kempen- en Peelland.

Historische Geografie Brabant

Een werkgroep van Oost-brabantse heemkundekringen voert dit project uit. Dat zijn de Heemkundekringen van Asten-Someren, Bakel en Milheeze, Cranendonck, Deurne, Gemert, Mierlo en Nistelrode.

Hieronder links zie je het overzicht van de gemeenten in Oost-brabant die klaar zijn. Let wel, dit zijn de gemeenten met de namen en grenzen uit de 19e eeuw. Dat geldt ook voor het zoeken met de Kadasterarchiefviewer. Voor onroerend goed in de wijk Woensel dus niet zoeken in Eindhoven maar in Woensel!

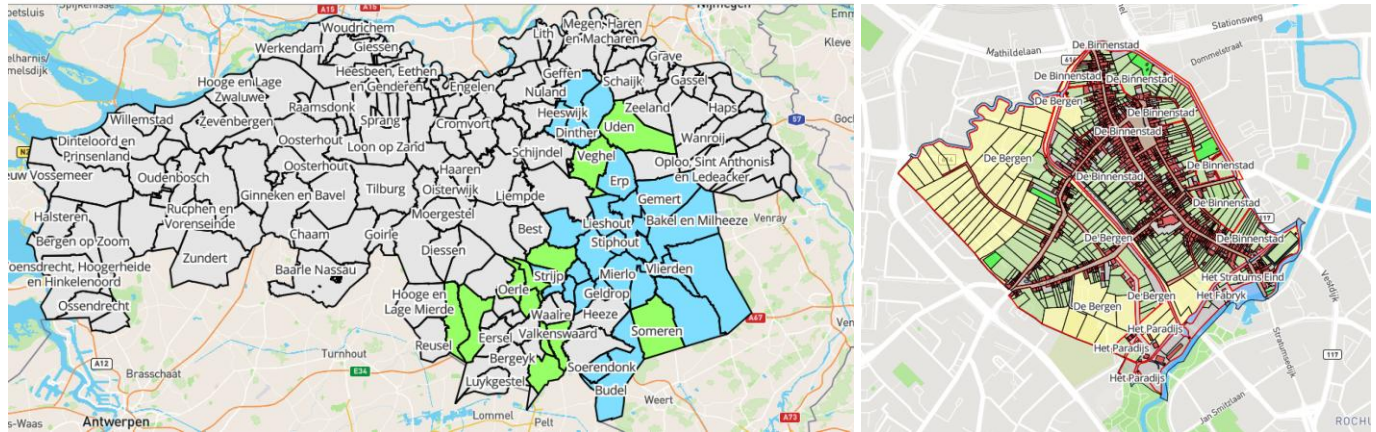
De afbeelding rechtsonder laat de kern van Eindhoven nu zien: de toenmalige gemeente Eindhoven. In de website kun

je ver inzoomen op de kaart en per perceel of gebouw nadere gegevens, zoals kadastraal nummer, naam van de eigenaar zien inclusief een scan van de OAT, de Oorspronkelijke Aanwijzende Tabel met de gegevens van de eigenaar op het moment van eerste beschrijving en meting van het onroerend goed.

Een zeer bruikbaar instrument samen met de KadasterArchiefViewer

website:

<https://www.historischegeografiebrabant.nl/>

Een jaar geleden werd er in De Twee Kwartieren een oproep geplaatst voor vrijwilligers voor twee projecten in samenwerking met het RHCE. Hierop kwam van enkele mensen een reactie voor het transcriberen van schepenbankarchieven. Uiteindelijk zijn we in november met vier personen gestart. In de tussentijd is de groep uitgebreid en is de samenstelling wisselend. Nieuwe deelnemers zijn altijd welkom!

We zijn vanwege de persoonlijke voorkeur van enkele deelnemers gestart met de schepenbank van Hoogeloon, Hapert en Casteren horen er ook bij.

Hoe gaat dat nu in zijn werk?

1. Bladzijden checken

Per boek moeten de bladzijden genummerd zijn dus allereerst moet gekeken worden:

- of er nummers aanwezig zijn,
- of deze kloppen
- en bij fouten of ontbreken moeten deze met potlood op een specifieke manier opnieuw genummerd worden.

Het checken en nummeren is met een groep gedaan. We gaan pas verder met het nummeren van boeken van een volgende schepenbank als het scannen van de boeken van Hoogeloon bijna gereed is.

2. Scannen

Daarna kan een boek gescand worden. Er is één scanapparaat voor het scannen van deze boeken aanwezig, en kan daarom maar door een persoon gescand worden. Dit is een tijdrovende activiteit, want de pagina's moeten zo goed

mogelijk/leesbaar worden gescand. Er kunnen gemiddeld twee boeken per middag worden gescand, afhankelijk van de dikte. Deze scans worden gecheckt door het RHCE en daarna geplaatst op haar eigen website en op archieven.nl.

3. Opzoeken op website RHCE en Archieven.nl

Op de [website van het RHCE](#) ga je naar 'Zoek en ontdek' en kies je voor 'Archieven'. Als je zoekt op 'schepenbank Hoogeloon' vind je '10212 Schepenbank Hoogeloon, Hapert en Casteren, 1627-1810'. Als je op deze naam klikt vind je een

korte beschrijving van de indeling van de boeken. Door op een plusteken te klikken kom je uit bij de afzonderlijke boeken. Als er scans aanwezig zijn vind je achter de naam van het boek een logo van een paperclip, waarop je kunt klik-

ken. Bij zoeken via archieven.nl kies je voor Gevonden bronnen en werkt het zoeken daarna op dezelfde manier. Dit kun je met elke plaats waar je zoekt doen om te kijken of er scans online aanwezig zijn.

The screenshot displays a digital archive interface. On the left, a scanned handwritten document is shown, consisting of two pages of text in a cursive script. The document is titled 'Rechttdigh gehouden den 7en september 1684' and discusses legal matters involving Catharina Wachtelaers and Willem Korenbloems. On the right, a table of contents is visible, listing the document's structure. The interface includes a top navigation bar with 'Back', 'Save', and '0 unstaved changes' buttons, and a search bar. The document is titled '58_Hoogeloon_10212_001 - #40'. The table of contents is as follows:

- 1 Rechttdigh gehouden den
- 2 7en september 1684
- 3 Ariaen ende Catharina Wachtelaers aenleggere
- 4 contra
- 5 Hendrick ende Willem Korenbloems gedaegde
- 6 de voorschreven aenleggere exciperende op de retroactens van de
- 7 lesten daghe, waer bij u Eerwaarde is geappointeert dat
- 8 die gedaegde souden hebben t'antwoorden alias versteck salvo
- 9 weete, welcke weete gerichtelijc door den
- 10 vorster is gedaen, vermits de gedaegde ten rechte
- 11 gerontumaceert, daeromme recht versoekende op den
- 12 eijsch ende conclusie des aenleggere onder appointment van u
- 13 Eerwaarde cum expensis,
- 14 Judicatum fiat ut petitur binnen 6 weeken naer
- 15 insinuatie
- 16 Hendrick van Mierlo qua qualitate aenleggere
- 17 contra
- 18 de panden ut ante
- 19 den aenleggere leght over in rechte rjys ende rus
- 20 pro secundo versoekende voorts gewesen te
- 21 worden ut moris est
- 22 Judicatum ten naesten op sijn derde
- 23 Bartel Dirx als weettigh mombor van de onmundighe kinderen
- 24 Aert Dirx verweckt bij wijen Heijken Peter Mierlemans
- 25 in dier qualiteijt aenleggere, tegens r
- 26 contra
- 27 Peter Peter Lambrechts als weettigh toesiender der selver kinderen
- 28 ende directeur van de goederen wijen Joost Peter Mierlemans
- 29 in dier qualiteijt gedaegde per den vorster ut retulit
- 30 d'aenleggere qua qualitate ut supra seght dat hij t'samen in qualiteijt
- 31 voorschreven hebben verkoght de hujsinghe ende erfgoederen
- 32 den voorschreven onmundighen wijen Joost Peters hunnen oom naer-
- 33 gelaten ende alsoo den selver gedaegde der selver adminis-
- 34 tratie in fakte blijft daer van te doen behoorlijcke reeckeninghe
- 35 bewijs et reliqua niet tegenstaende daer toe soo dickwils
- 36 versocht sijnde, soo versoect ende concludeert den aenleggere qua qualitate ut supra

4. Transcriberen

Om de toegang verder te verbeteren worden de boeken ingelezen in Transkribus, een systeem dat gebruikmaakt van kunstmatige intelligentie en *machine learning* om handschriften te transcriberen en te annoteren. Het platform stelt je in staat om nauwkeurige transcripties te maken van diverse handschriften, ongeacht de complexiteit ervan. We zijn nog volop bezig ervaring op te doen om te kijken wat nu wel en niet handig is. Tussentijds wordt er regelmatig overlegd met het RHCE over de voortgang en de manier van uitvoering.

Het is mogelijk om automatische transcripties al beschikbaar te stellen voordat ze gecorrigeerd zijn. Diverse archieven, zoals RAT en Schiedam, hebben hiervoor speciale websites. Er zijn nog geen financiën hiervoor beschikbaar maar we hebben toch gezocht naar mogelijkheden om alle transcripties zo snel mogelijk beschikbaar te maken. Als je een Transkribusaccount hebt of [aanmaakt](#) kun je een mail sturen naar transcriberen-kpl@ngv.nl waarna je leesrechten voor de collectie Hoogeloon kunt krijgen. Daarna kun je op diverse manieren zoeken in de transcripties, zie [hier](#) voor verdere uitleg. Op [deze pagina](#) vind je een Nederlandse handleiding.

Het ligt in de verwachting dat het scannen van Hoogeloon in

oktober gereedkomt, waarna we verder gaan met een andere plaats. Het transcriberen vergt veel meer tijd en staat nog in de kinderschoenen. Er zijn nu ongeveer 10 boeken via Transkribus getranscribeerd maar nog niet één is volledig gecheckt. Het is een leerproces waarbij we in overleg met het RHCE proberen het proces te versnellen. We zijn altijd op zoek naar meer mensen die willen helpen. Als je nog niet zo veel ervaring met oud schrift hebt kun je beginnen met een boek uit de periode rond 1800, en op die manier ervaring opdoen.

Digitaal zoeken in en om onze regio

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven:	Gemeentearchief Gemert-Bakel
Brabants Historisch Informatie Centrum (Den Bosch)	Gemeentearchief Venray
Regionaal Archief Tilburg	Heemkundekring Weerderheem Valkenswaard
West-Brabants Archief	vruger.nl over Zeelst en over psychiatrische inrichtingen
Stadsarchief Breda	Familysearch bestanden per plaatsnaam
Erfgoed 's-Hertogenbosch	Familysearch Burgerlijke Stand Noord-Brabant
Erfgoedhuis Weert	Familysearch DTB-boeken Noord-Brabant 1473-1965
Regionaal Historisch Centrum Limburg	Familysearch Bevolkingsregisters Noord-Brabant
Brabantcollectie Universiteit Tilburg	Historische Vereniging Brabant
Nederlands Bidprentjes Archief	Brabants Erfgoed
Heemkundekring Helmond	Familiekunde Vlaanderen - regio Kempen
Heemkundekring De Vonder - Asten Someren	BSKempen-burgerlijke stand Antwerpse Kempen
Historische Geografie Brabant	Bestand van personen in Bergeijk, Eindhoven, Valkenswaard en Waalre van Toon van Gestel (BEiVaWa)
Heemkundekring Oirschot	
Heemkundekring Nuenen De Drijehornick	

Agenda

september

za 07	Stamboomcafé Helmond	11.00 - 13.00	Helmond
di 10	Lezing Protestanten in Brabant door Henk Roosenboom	19.30 - 22.00	Trefpunt
za 14	Stamboomcafé Oirschot	10.30 - 12.30	Oirschot
do 19	Vergadering bestuur NGV-KPL	19.30 - 22.00	Trefpunt
za 21	Stamboomcafé Best	10.30 - 12.30	Best
wo 25	Workshop Zoeken in de militaire stamboeken door Ben Bal	14.00 - 16.00	Trefpunt
za 28	Stamboomcafé Deurne	10.30 - 12.30	Trefpunt

oktober

di 08	Ledenavond: SamenDoe Avond	19.30 - 22.00	Trefpunt
wo 09	Start Genealogie voor beginners Eindhoven (vijf bijeenkomsten)	13.30 - 16.00	RHCE
do 10	Stamboomcafé Waalre	14.00 - 16.00	Waalre
vr 11	Start Aldfaer I (3 bijeenkomsten)	13.30 - 16.30	Trefpunt
za 12	Stamboomcafé Son en Breugel	11.30 - 13.30	Son
do 17	Vergadering bestuur NGV-KPL	19.30 - 22.00	Trefpunt
za 19	Stamboomcafé Eersel	10.30 - 12.30	Eersel
wo 30	Start Paleografie (8 bijeenkomsten)	13.30 - 15.30	Trefpunt

november

vr 01	Start Genealogie voor beginners Helmond (vijf bijeenkomsten)	14.00 - 16.30	Helmond
za 02	Stamboomcafé Someren	10.30 - 12.30	Someren
za 09	Stamboomcafé Veldhoven	11.00 - 13.00	Veldhoven
di 12	AfdelingsLedenVergadering	19.30 - 20.00	Trefpunt
di 12	Lezing Robert Philippo	20.00 - 22.00	Trefpunt
vr 15	Stamboomcafé RHCE	13.30 - 15.30	RHCE

Voor actuele gegevens raadpleeg onze [afdelingsagenda op de website](#)

Agenda vervolg

november vervolg

za 16	Stamboomcafé Geldrop	11.30 - 13.30	Geldrop
do 21	Vergadering bestuur NGV-KPL	19.30 - 22.00	Trefpunt
za 23	Ledencontactdag	13.30 - 16.30	Trefpunt
za 30	Stamboomcafé Valkenswaard	10.30 - 12.30	Valkenswaard
za 21	Vergadering bestuur NGV-KPL	10.30 - 12.30	Trefpunt

december

do 19	Vergadering bestuur NGV-KPL	19.30 - 22.00	Trefpunt
-------	-----------------------------	---------------	----------

Voor actuele gegevens raadpleeg onze [afdelingsagenda op de website](#)

Bestuur

Bestuursvergaderingen

Het Bestuur vergadert op 19 september, 17 oktober, 21 november en 19 december 2024.

Voor onderwerpen waarvan je wilt dat het bestuur die bespreekt, mail je [de secretaris](#).

Bestuursbesluiten 20 juni 2024

We starten als experiment de intervisiegroepen voorgesteld door Gertjan Keesman (Stamboomkwartetten).

Ger Hinsen neemt als kandidaatbestuurslid het afsprekenbeheer met 't Trefpunt en het beheer van het

jaarplanningsoverzicht over.

In verband met de ziekte van bestuurslid Ferry Kroon wordt ontwikkeling marketingbeleid opgeschort.

Bestuursbesluiten 18 juli 2024

Begrotingsvoorstel NGV-KPL in extra bestuursvergadering goedgekeurd

Bestuursbesluiten 15 augustus 2024

Tony Klomp neemt cursusmanagement waar voor Ferry Kroon

Ger Hinsen neemt deel aan activiteitencommissie

Herziene begrotingsvoorstel NGV-KPL goedgekeurd

Plan voor stamboomkwartetten goedgekeurd

Mutaties ledenlijst

Per 1 september heeft onze afdeling 239 leden waarvan 10 bijkomende leden. Ten opzichte van 1 januari 2024 is het ledenaantal met 14 gestegen.

Voor correspondentie aan de NGV gebruik je het postadres: NGV, postbus 50, 3980 CB Bunnik onder vermelding van het lidmaatschapsnummer.

Informatie NGV-KPL

Website NGV	link
Website NGV-KPL	link
Facebookpagina Kempen- en Peelland	link
Youtubekanaal DeTweeKwartieren	link
Beheer KadasterArchiefviewer:	e-mailadres
Bibliotheek NGV-KPL	e-mailadres
Redactie De Twee Kwartieren	e-mailadres
De Twee Kwartieren op website NGV	link
Cursuscoördinatie	e-mailadres
Coördinatie stamboomcafés	e-mailadres
Coördinatie Stamboomkwartetten	e-mailadres
Activiteitencommissie	e-mailadres

Bestuur van de afdeling Kempen- en Peelland

Contact: secretaris-kpl@ngv.nl
Vluttersven 15 5646 HX Eindhoven

Anton Neggers	voorzitter, redactie DTK, afgevaardigde AV-NGV	e-mailadres
Peter Roosenboom	secretaris, webredacteur, eindredactie DTK	e-mailadres
Karel Spee	penningmeester, bibliotheek, activiteitencommissie	e-mailadres
Carola Cauven-van Balkom	public relations, facebook, kadasterarchiefviewer	e-mailadres
Ferry Kroon	cursuscoördinatie, activiteitencommissie	e-mailadres
Anja van den Boom	bestuurslid, activiteitencommissie	e-mailadres
Tony Klomp	bestuurslid, werkgroep RHCe, A-V-ondersteuning	e-mailadres
Ger Hinszen	kandidaat-bestuurslid, activiteitencommissie	e-mailadres